evrensel

3 Mart 2018 Cumartesi • Sayı:96

ekmek ve gül

Değiştirebileceğimizi hatırlatan bir gün 4

Çocuk istismarında büyüteçle nereye bakmalı? 12

Modanın 'insan bedeli'ni gözler önüne seren günlükler 17

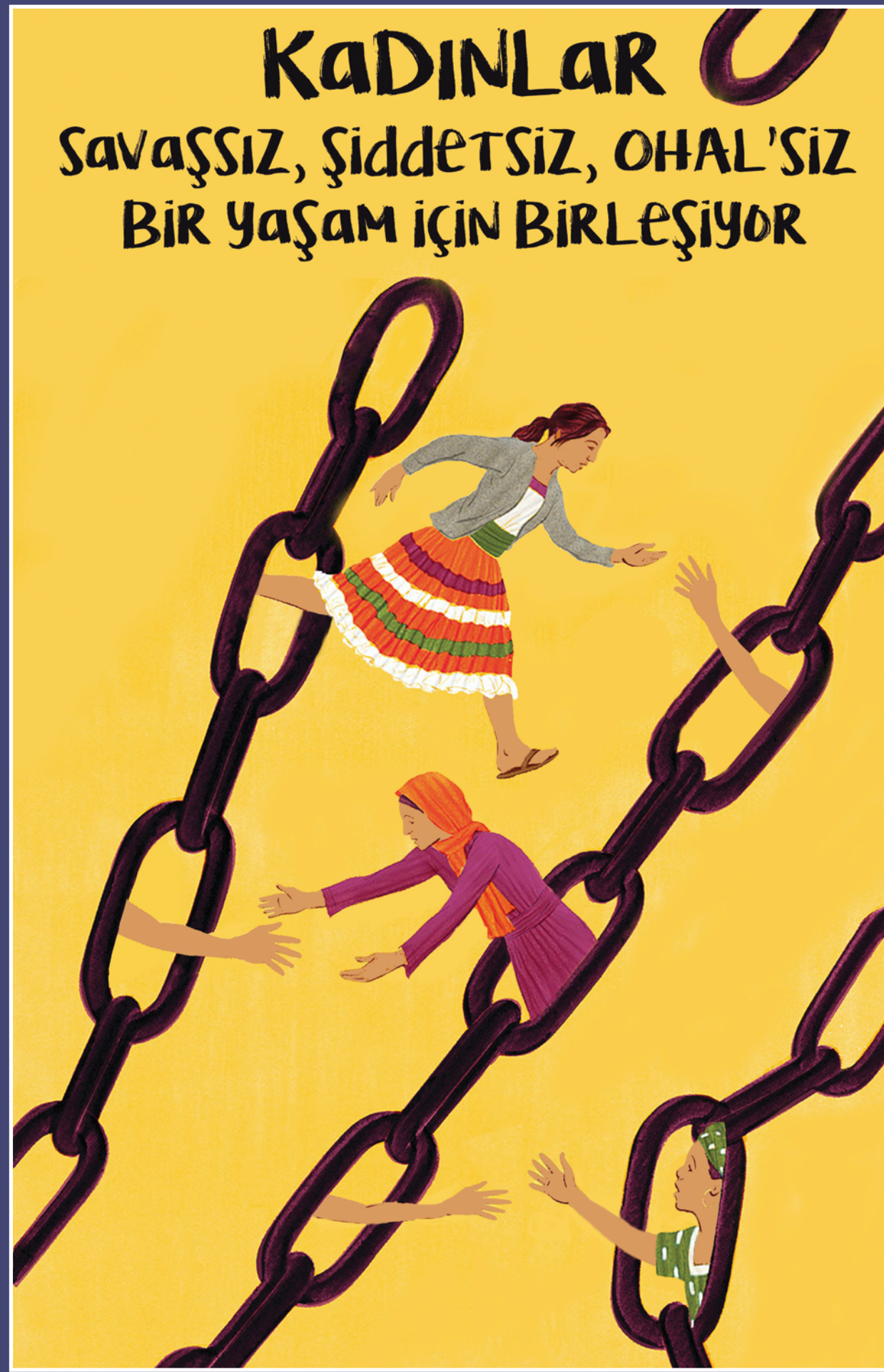

Bu 8 Mart, başka 8 Martlara benzemiyor

Hayatlarımız, kadınlığımız hiç bu kadar kuşatılmamıştı; çocuklarımızın gülüşlerine, rüyalarına ve oyunlarına hiç bu kadar el uzatılmamıştı. Emeğimiz işyerinde canımızı çıkarakacak denli sömürülürken, varlığımız ev içinde hiç bu kadar yok sayılmamıştı.

Sanki mahkemeye "Boşanmak istedi, vurdum; seviyorum hakim bey" diyen erkeğe indirim uygulama dememişiz gibi... Sanki Aile Bakanlığı'na "İşini yap, kadınlara yönelik şiddetin önleyicisi ol, istismar ve şiddet davalarına katıl kadın ve çocuklardan taraf ol" dememişiz gibi... Sanki ezcümle siyaset erkanına "Ekonomik, toplumsal, siyasal eşitlik olmadan şiddet çözülmez, gerçek bir eşitlik istiyoruz" dememişiz gibi... Sanki şimdiye dek kadına yönelik şiddetle, tacizle, tecavüzle kadınlar değil de "Tecavüze uğrarken neden bağırmadın?" diye soran hakimler, 45 öğrenciye tecavüz edilmesine "Bir kereden bir şey olmaz" diyen bakanlar, "Kadın erkek eşitliğine inanmıyorum" diyen siyasetçiler mücadele etmiş gibi... Sanki şiddete karşı mücadele için yapması gerekenleri yapmışlar, hak ve hukuku yerine getirmişler de, şiddete karşı şiddetten başka bir seçenekleri kalmamış gibi... İdam ve hadımla susturmaya çalışıyorlar şimdi de bizi.

Evet, aklımızın ayarlarıyla hiç bu kadar oynanmamıştı.

Önce ekonomik, sosyal ve siyasal olarak yoksunlaştırılıyoruz. Önce çaresizleştiriliyor, çözümsüzleştiriliyoruz. Sonra da çözüm olmayan bir çözüm, başka bir şiddet biçimi dayatılıyor bize. Sayfalarımız çocuklara uzanan ellere duyulan öfkeyle dolu; tam da bu öfkemizden kavrıyorlar bizi. İlk azarımız, ilk tokatımız, ilk dayak, ilk taciz, tecavüz geliyor belki de gözümüzün önüne, sonra çocuklarımız. Bir kez de öfkemizden maruz kalıyoruz istismara. Tam da bu yüzden, en çok da aklıselim düşünme zamanı bu 8 Mart. Gerçekten idamın, hadımın, "içerde icabına bakılır"ın çocuk istismarını önleyeceğini düşünüyor muyuz? Kim, neyi, neden ve ne için istiyor? Bu soruları etraflıca düşünmemiz gereken bir 8 Mart, bu 8 Mart!

Yarın, tecavüze uğradığı için ilk idam edilecek kadının canı bizim ellerimizdeymiş gibi düşünmek zorundayız.

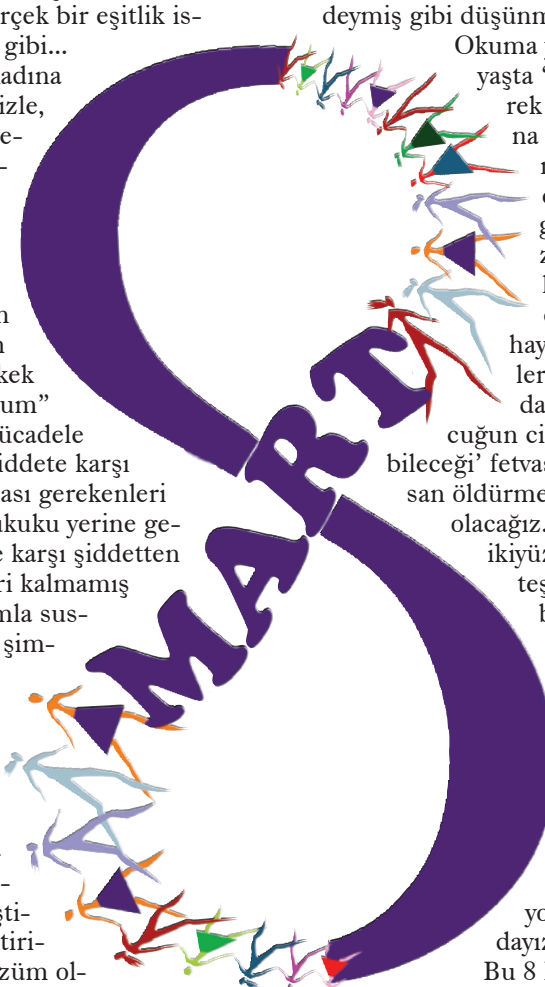

Okuma yazma öğrenecek yaşta "rızası var" diyerek "gerdek" odalarına sürüklenen kızların geleceği bizim ellerimizdeymiş gibi düşünmek zorundayız. Çünkü ya bizim ve çocuklarımızın hayatı ve geleceği ellerimizde olacak ya da '6 yaşındaki çocuğun cinsel ilişkiye girebileceği' fetvasını verenlere insan öldürme yetkisi vermiş olacağız. Biz kadınlar bu ikiyüzlülüğü görmek, teşhir etmek ve bozmak zorundayız. Öfkesi istismar edilen kadınlara çağrı bu sayıdaki her sayfamız; bugün her yerde, erkek eliyle de, devlet eliyle de şiddete rızamız yok, demek zorundayız.

Bu 8 Mart başka... Emekçi Kadınlar Günü değil de "Emekçi Kadınların Fedakarlık Günü"ne dönüştürülmek isteniyor bu 8 Mart. Savaştayız diyorlar, kâr etmemiz lazım diyorlar, "yerli ve milli" birlik diyorlar, istiyorlar da istiyorlar... Neyimiz var feda edecek? 14 yaşında bir gün "Artık çocuk değil, ev kadını olmamı istediler, evlendirdiler" diyor çocukluğu feda edilmiş bir kadın... Yoksulluğun kendini güzel ve iyi hissetmeyi bile lüks haline getirdiği bir mahallede kepenk indiren bir kuaför mesleğinden, kadınlar yine kendilerinden feda ediyor. Sürekli ölüm haberi taşıyan savaş haberleriyle, sürekli bir "yastan çıkamama hali"nde analar evlatlarını, kadınlar eşlerini, çocuklar babalarını feda ediyor da "Ne kazanmış oluyoruz ölümden başka?" Bir santimi 1600 ilmekli ipek halı günde 7,5 liraya dokunuyor ilkokulların bodrum katlarında, eller ve gözler feda ediliyor. İşten eve gelince bitmeyen yemekler, bulaşıklar, temizlikler, ödevler… Kadınların uykuları feda ediliyor. Patronun kârı ikiye katlansın diye günde 16 saat çalışan ama kreşin lafını bile edemeyen kadınlar, sütlerini sağıp kavanozda soyunma dolabında bekletip çocuğuna götürüyor. Kim, daha neyin fedakarlığından bahsediyor!

Bu 8 Mart başka… Başka, çünkü bu 8 Mart'ta bunca kuşatılmışlık içinde çok derin bir nefes alıp, tutuşan ellerimizi sakince çoğaltıp, daha sıkı kenetlenmiş kollarımızla, daha emin basan adımlarımızla karanlığın üzerine yürümemiz, korkunun gözlerinin içine bakıp cesaretle bertaraf etmemiz ve aldığımız o nefesle hep birlikte "Kızımı elin adamı öldürsün diye doğrumadım!" dememiz gerekiyor; "Oğlumu saraylar sefa sürsün diye büyütmedim!" dememiz gerekiyor.

Nerde, nasıl, ne şekilde nefes alıp giyineceğimize, kimin çıkarı için kaç çocuk doğuracağımıza ve "yerli ve milli" saray menfaatleri için onları ne zaman toprağa vereceğimize karar verenlere karşı şunu diyebilmenin huzuruna ihtiyacımız var bu 8 Mart'ta: "Bizi bir rahat bırakın! Bırakmayana, hodri meydan!"

ekmek ve gül
posta@ekmekvegul.net

İÇİNDEKİLER

Savaşa, sömürüye, şiddete karşı; Yaşasın 8 Mart!.....3
TARİH: Değiştirebileceğimizi hatırlatan bir gün.....4
Müslime Karabatak
Birlik ve dayanışma için 8 Mart'ta buluşalım.....6
Adile Doğan
Kadınlar işe çocuklar kreşe!.....7
Nuray Öztürk
Gece vardiyasında 8 Mart sohbeti.....8
8 Mart'ta Ankara'ya gitmek istemiyoruz.....8
Pastayı sendikacılar yesin!.....8
Bunca kötülüğe inat, daha çok yan yana geleceğiz.....9
Hatice Boyraz Özel
Sincanlı kadınlar nasıl bir dünya istiyor?.....9
Kadın belediye işçilerinin en büyük derdi 'ayrımcılık'.....9
Yasemin Tiryaki
Bornovalı kadınlar türkülerle umudu büyütüyor.....10
Ebru Aktaş
Biz bu devranı değiştirebiliriz.....10
Filiz Tali
Bundan sonra kendi mutluluğum için çabalayacağım.....11
Kurs etiketli sömürü tezgahı.....11
Fatma Şahin
Çocuk istismarında büyüteçle nereye bakmalı?.....12
Av. Devrim Avcı
Çocukların çocukluğu, kadınların özgürlüğü.....14
Özgürlüğe giden yolu birlikte açacağız.....14
Burcu Diyip
Çocuklarımızı tembihlemekten yorulduk.....15
Zeynep Çelik
Bize düşen sessiz kalmamak.....15
Cemre Çiğdem
İstismarı görüyor 'muş' gibi... Hesap soracak 'mış' gibi.....16
Pınar Dokuz
SINIRLARIN ÖTESİNDE.....17
Hazırlayan: Berivan Balkay
İÇİMİZDEN BİRİ.....18
Meltem Teker
12 yıllık mesleğimi bıraktım.....19
Zahide Çerikçi Kiper
Aileden taksici Figen ve 'sarı şeker'i.....20
Eylem Lodos / Elif Başer
Kadınları artık bi rahat mı bıraksanız!.....20
Zeynep Çelik
SAĞLIK.....21
Dr. Senem Aslan
Köpük tabaklardan okey taşları.....22
Emine Karakurt
Çorum'da kadınların bir 'gün'ü!.....22
Ceylan Gökkaya
BİR KİTAP: Böğürtlen Kışı.....22
Dilan Demir
MEKTUBUMUZ VAR.....23
Aleksandra Kollontay.....24
Elin Molinoğlu

evrensel

Günlük **EVRENSEL** gazetesinin ücretsiz özel ekidir.
Türü: Yaygın süreli
Bülten Basın Yayın Reklamcılık Tic. Ltd. Şti.
Adına Sahibi: Cemal Dursun
Genel Yayın Yönetmeni: Fatih Polat
Sorumlu Yazıişleri Müdürü: İsmail Cem Şimşek

Yönetim Yeri: Adres: Mehmet Akif Ersoy Cad. Mehmet Çıbıkçı İş Merkezi No: 2 K: 2 İşyeri No: 21 Şirinevler/B.Evler-İSTANBUL
Tel: 0850 302 20 67
Fax: 0212 654 15 04

Dağıtım: Doğan Dağıtım AŞ
Baskı: SM Matbaacılık Çobançeşme Mah. Sanayi Cad. Altay Sokak. No:10 (A Blok) Yenibosna-Bahçelievler / İSTANBUL
Tel: 0 212 654 94 18

SAVAŞA, SÖMÜRÜYE, ŞİDDETE KARŞI

Yaşasın 8 Mart!

8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü sadece kadınlar için değil, herkes için çok önemli bir gün! Öyle olmasaydı Dünya Bankası'ndan IMF'ye, Birleşmiş Milletler'den Avrupa Birliği'ne, çok uluslu şirketlerden hükümetlere, bakanlara, patronlara kadar herkes "Kadınlar kuştur, çiçektir, böcektir" türünden açıklamalar yapmazdı.

Peki, kadınların emeğini sömürenler, şiddeti her gün yeniden üretenler, çocuk istismarında "rıza" arayıp tecavüze "bir kereden bir şey olmaz" diyenler, kadınları sürekli savaş ekonomisine ve politikalarına hapsedenler 8 Mart'ı neden kutlar?

Mesela, en prestijlisinden bir beyaz eşya firması; kreş açmaz, çalıştırdığı yüzlerce kadın işçiye ancak asgari ücret öder. Ama 8 Mart'ta, "Yenilikleri tasarlarken zarif, cesur ve güçlü kalplerinizden ilham alıyoruz" diye yağ çeker. Neden? Çünkü kadınlar hem ücretli kölesi hem de potansiyel müşterisidir!

Mesela bakkal açar gibi mağaza açan bir hazır giyim markası; ürünlerinin iplik temizliğini, boncuk işlemesini evlerde günde 3-5 liraya çalıştırdığı kadın ve çocuklara yaptırır; depo ve mağazalarında gün boyu ayakta çalıştırdığı kadınlar bel ve boyun ağrılarından evin yolunu bile zor bulur... Ama 8 Mart'ta mesaj atar: "İyi ki varsınız!" Utanmadan bir de yanına 'kalp' yapıştırır. Neden? Çünkü kadınlar onun için ancak ucuz işgücü olarak iyi ki vardır!

Yani patronlar, kadınları daha çok sömürme isteklerini maskeleyebilmek için kutlar 8 Mart'ı!

Oysa 8 Mart içi boş laflarla 'vitrin' yapılacak bir 'Kadınlar Günü' değildir. Hem evde hem işyerinde yaşamı her gün yeniden üreten, emeğiyle var olan ve var eden kadınlara adanmış bir gündür. Ve kadınların yaşadığı gerçekleri gizlemeye hiçbir maske yetmez:

■ Türkiye kadın erkek eşitliğinde 144 ülke arasında 131. sırada.

■ Dayak, cinayet, tecavüz, taciz, istismar... Şiddetin her türü artıyor, şiddet vahşileşiyor. Geçtiğimiz yıl basına yansıyan kadın cinayeti sayısı 409. Birçoğu kendisini öldüren erkekler hakkında şikâyette bulunmuş, hatta uzaklaştırma kararı aldırmıştı. Ama kadınların koruma altındayken öldürülebiliyor olması bile Aile Bakanlığı'nı harekete geçirmeye yetmiyor.

■ 2017'de 387 çocuğun istismar edildiği basına yansıdı... 10'u babası tarafından olmak üzere 20 çocuk öldürüldü. 3-5 yaşındaki çocuklar istismar edilirken, hükümet bu tabloyu "idam ve hadım" gibi cezaları yasalara sokmak için fırsat olarak kullanıyor. Zina tartışmalarıyla hedef şaşırtıyor. Uygulanmayan yasaları, istismarcılara cesaret veren yargı kararlarınıörmeyelim istiyorlar.

■ Mağazaların depolarında, merdiven altı tekstil atölyelerinde, hastanelerin tuvaletlerinde ya da temizliğe gidilmiş bir evin bir odasında kadınlar sürekli tetikte çalışıyor. Ustabaşıların hakaretleri ve tacizleri fabrikaları, işyerlerini kadın için cehenneme çeviriyor. Yükselen kadın düşmanlığı, borç içinde sürdürülen yaşamlar ve işsizlik korkusu kadınları daha da fazla bu cendereye hapsediyor.

■ Hükümet ekonominin büyüdüğünü, patronlar sanayide kar rekorları kırıldığını açıklarken, son 15 yıldır kadın işsizliği artıyor. Her 3 kadından biri işsiz!

■ Son 5 yılda 1.5 milyon kadın, çocuk bakımı sorunu yüzünden eve döndü. Çünkü bir çok işyerinde ve mahallede kreş yok; olanları da 'tasarruf' gerekçesiyle kapattılar.

■ Kadınları bakım yükümlülükleri nedeniyle ya iş yaşamından kopuyor ya da yarı zamanlı, düşük ücretli, güvencesiz işlere mahkûm ediliyor. Kayıt dışı ve güvencesiz çalışma nedeniyle Her 2 kadından 1'i için emeklilik neredeyse imkânsız.

■ Çalışma süreleri uzadıkça uzuyor. Her 4 kadın işçiden 1'i haftada 50 saatten fazla çalışıyor. Koşullar ağırlaşırken kadın emeği ucuzluyor. Her 10 kadın işçiden 7'si açlık sınırının altında ücret alıyor.

■ Tüm bu sorunlara karşı sendikal örgütlenme hakkını kullanabilen kadın sayısı da çok düşük. Sigortalı kadın işçilerin yalnızca yüzde 7,9'u sendika üyesi.

■ 15 Temmuz darbe girişimin hemen ardından OHAL ilan ederek ülkeyi KHK'larla yönetmeye başlayan hükümetin, uzun süredir uyguladığı savaş politikaları, şiddeti de yoksulluğu da körüklüyor.

Türkiye, cihatçı çetelerin son 10 yılda adeta kadın ve çocuk kırımı yaşattığı, kan gölüne çevirdiği Ortadoğu'daki savaş batağına her geçen gün daha fazla çekiliyor. ABD ve Rusya'nın emperyalist amaçlarına hizmet eden, geleceği muamma bir dış politika yüzünden gençlerimiz ölüyor.

Ölüm, şiddet ve çatışma adeta bir hastalık gibi ülkemize bulaşıyor. Haberlerde top, tank, tüfekten başka bir şey görmek imkânsız. İktidarın birilerini "düşman" bellemesi için en ufak bir eleştiri yeterli. Hükümetin "düşman" ilan ettiği herkese insan değilmişçesine davranılıyor.

■ Bu şiddet ortamında, reddedilen ya da eşi tarafından boşanma davası açılan erkek de kadını düşman gibi görüyor. Kadınlar son derece vahşi yöntemlerle, adeta işkence edilerek öldürülüyor.

Medya ise tüm bunları magazin haberi gibi sunuyor. 'Kabadayı', 'maço' erkek tiplemelerinin kahramanlaştırıldığı diziler kadına şiddeti teşvik ediyor.

■ Bir yandan da halk, zam ve vergi kıskacına alınıyor, maaşlar daha cebe girmeden eriyor. Hem oğullarını savaşa göndermesi hem de sürekli ekonomik fedakârlıklar yapması beklenen emekçilere reva görülen asgari ücret ise 1.608 TL; yani açlık sınırının bile altında!

GELECEĞİMİZİ İSTİYORLAR

Sürekli fedakarlık, milli birlik çağrısı yapanlar bizden alın terimizi, çocuklarımızı, geleceğimizi istiyorlar.

Kadınların payına ise daha fazla şiddet, cinayet ve tecavüz düşüyor… Daha fazla yoksulluk ve işsizlik düşüyor… Cenazelerde gözyaşı dökmek düşüyor…

Kadınlar bu topluma hayat veriyor, karşılığı ölüm olamaz!

EŞİT, ÖZGÜR VE İNSANCA BİR YAŞAM İÇİN

■ Her alanda kadın-erkek eşitliğini sağlayacak politikalar hayata geçirilsin

■ Kadın istihdamını artıracak ekonomik politikalar uygulansın; nitelikli, sürekli ve güvenceli iş olanakları sağlansın.

■ Çalışma koşulları iyileştirilsin, herkese insanca yaşamaya yetecek bir ücret ödensin. İşyerinde ayrımcılığa, tacize son!

■ Sınırsız sendikal örgütlenme hakkı tanınsın.

■ Her işyerine, her mahalleye ücretsiz ve ulaşılabilir kreşler açılsın... Hasta ve yaşlı bakımı kamusal bir hizmet olsun.

■ Arabuluculuk uygulamalarına, din görevlilerini telkinle görevlendiren aile politikalarına, adaletsiz yargı kararlarına, iyi hal ve haksız tahrik indirimlerine son verilsin.

■ Her yerde kadınların güvenle gidebileceği danışma merkezleri ve sığınaklar açılsın.

■ Çocukların istismar edilmesinin önüne geçecek politikalar hayata geçirilsin. Eğitim, sağlık, sosyal hizmet alanlarında etkin koruma politikaları uygulansın. Çocuk yaşta evlilikle tavizsiz bir mücadele yürütülsün.

■ Kadınların sesinin daha da kısılmasına sebep olan savaş politikalarına son verilsin. OHAL kaldırılsın! Savaşa harcanan bütçe, kadınların ve çocukların ihtiyaçları için kullanılsın.

Değiştirebileceğimizi hatırlatan bir gün

Geleceği de ancak geçmişimizi bilerek değiştirebileceğimize göre, o zaman, neydi 8 Mart'ı bize önemli kılan?

Müslime KARABATAK

Mart ayına girerken kışın ağırlıklarıyla beraber yorgunluğumuzu, endişelerimizi, mutsuzluklarımızı da atmak istiyoruz. İşte tam da böyle bir gün var önümüzde: 8 Mart...

Öfkemizi umutla yer değiştirebildiğimiz; ev, iş, ülke üçlüsündeki dertlerimiz çok olsa da yalnız başına değil, hemhallerimizle derman aradığımız bir gün. Geleceği değiştirebileceğimizi hatırlatan bir gün.

Geleceği de ancak geçmişimizi bilerek değiştirebileceğimize göre o zaman, neydi 8 Mart'ı bize önemli kılan? O günkü durumumuz, taleplerimiz nelerdi bilirsek, belki bugün kazandıklarımız ve hala mücadele ettiklerimizi daha iyi anlar ve önümüze bir yol çizebiliriz.

KÖKLERİ SINIF SAVAŞINDA

Öncelikle bilelim ki Birleşmiş Milletlerin 1975'te Uluslararası Kadın Günü olarak ilan etmesinden çok daha önce, sınıf savaşında köklerini veren bir gün 8 Mart. Uluslararası Emekçi Kadınlar Günü olmasının nedeni de burada yatıyor. Tamamen kazanılmış bir kısa mesafe koşusundan çok; her gelen sene kazanacaklarımızın listesi artan ve direnç isteyen uzun soluklu bir maraton. Bu maratonun başını, kapitalizmin evinden çıkarıp fabrikalara götürdüğü kadınlar çekiyor ve bize kadar uzanıyor.

Amerika'da iş gücünün henüz çoğunluğu erkeklerden oluşsa da, kadın ve özellikle çocuklar, daha ucuza çalıştırıldıklarından en çok tercih edilenlerdi. Özellikle tekstil sektöründe, kopan ipleri onarması için, minik çocukların 15-16 saat çalışmaktan narinliğini yitirmiş elleri kullanılıyordu. Henüz dikiş makinesi icat edilmediği için 'kadın işi' olarak görülen dikiş için kadınlar işe alınıyordu. Tekstil fabrikalarında işe giren kadınların çoğunluğu henüz evlenmemiş genç kadınlardı, ama yanlarında küçük kızlarını alıp gelen kadınlar da vardı. Ailelerinden ayrılarak fabrika sahiplerinin ayarladığı ve sıkı kuralların olduğu pansiyon ve yurtları kiralıyorlardı. Çalışma koşulları içler acısıydı; saatlerce çalışmaktan gündüzü göremiyorlardı, aldıkları ücretse çok düşüktü.

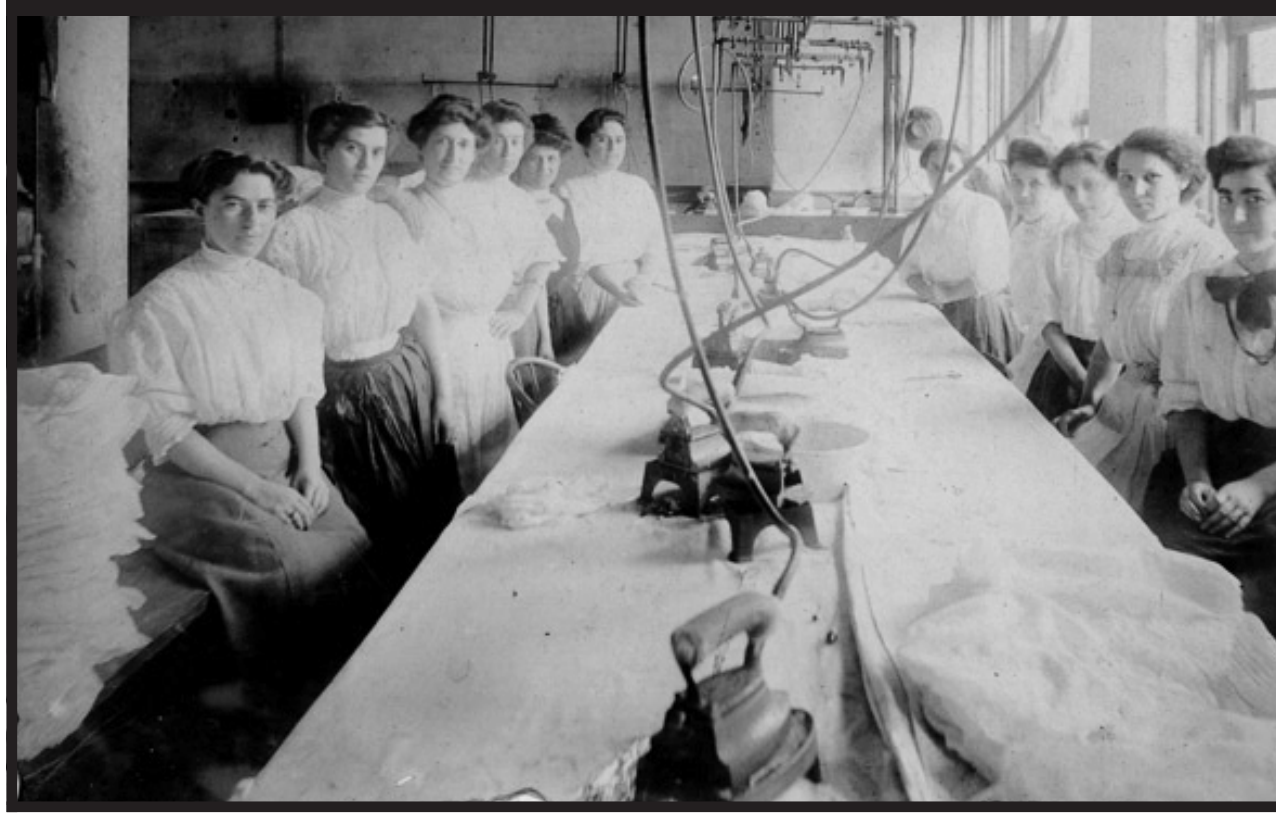

LOWELL'DA KURULAN KADIN ÖRGÜTÜ

İşte, bu fabrikalardan biri, Lowell. Kadınlar, 1834'te ücretlerinin yüzde 15 düşürülmesine karşı greve çıkmış, ama örgütsüz olduklarından başarısızlıkla sonuçlanmıştı. Koşulların giderek ağırlaşmasıyla kadınlar da yenilgilerden dersler çıkararak değişim için örgütlenmenin ilk adımlarını atmaya başladı. 1840'larda çalışma gününün 10 saate indirilmesi kampanyası için imza toplamaya başladılar. Amerika'da işçi kadınların ilk örgütü, Lowell Kadın İşçileri Reform Derneği (Lowell Female Labor Reform Association-LFLRA) 1845'te kuruldu. Başta sadece ileri işçi kadınların oluşturduğu küçük bir komiteyken üye sayısı giderek artan bir örgüte dönüştü. Örgüt, yayın organı olarak "Voice of Industry" (Endüstrinin Sesi) gazetesini kullanarak daha çok kadın işçiye ulaştı.

İŞÇİ KADINLARIN DOKUDUĞU TARİH

Lowell, kadınların hem üretimin hem de değiştirme isteğinin parçası olduğunu gösteren ilk örneklerden. ⇨

⇨ Ardından irili ufaklı birçok ayaklanma ve grevde kadın işçileri görmek mümkündü artık. Ve kadınlar binler, on binler halinde hak mücadelelerine atıldı.

New York'ta kurulu Cotton Tekstil Fabrikası'nda greve çıkan binlerce kadın işçinin talepleri şöyleydi: Çalışma koşulların iyileştirilmesi, iş gününün 10 saate indirilmesi, eşit işe eşit ücret.

Patron diğer işçilerin dayanışmasını önlemek için fabrikanın kapılarına kilit vurdu. Olaylar sırasında fabrika içinde şüpheli bir yangın başladı. Kaçabilecek hiçbir yeri olmayan kadın işçilerden 129'u yanarak hayatını kaybetti. Takvimler 8 Mart 1857'yi gösteriyordu...

1908'de yine mart ayında ve yine dokuma işçisi kadınlar bu kez 8 saat iş günü, çocuk emeği sömürüsüne son verilmesi ve kadınlara oy hakkının tanınması gibi taleplerle greve gitti.

20 BİNLERİN AYAKLANMASI

Bu dalga dalga gelen eylemlerin biri de tarihte "20 Binlerin Ayaklanması" adıyla anılacak olan, çoğunluğu Yahudi, Rus ve İtalyan göçmeni New Yorklu tekstil işçilerinin greviydi. 23 Kasım 1909'da başlatılan on bir haftalık bu grev, Amerikan tarihinde kadınların başını çektiği en büyük grev olarak biliniyor.

Binlerce işçi 'shirtwaist' denilen bluz üretiminde çalışıyor, patronlar milyon dolarlar kazanıyordu. Ne var ki üretimin bu bolluğuna karşılık işçiler sadece karın tokluğuna çalışıyordu. Özellikle vasıfsız yeni işçiler, çok düşük ücretler karşılığında çalışmak zorunda kalıyordu. Bu vasıfsız işçilerse genellikle evlenene kadar çalışan, genç, Yahudi kadınlardı.

Ücretlerin düşük, koşulların ağır, saatlerin uzun, sömürünün bol olduğu ama güvenliğin ve güvencenin olmadığı işler için İngilizcedeki tabir 'sweatshop'; yapılan işin ağırlığı kadar pisliğini de anlatacak en iyi ifadeyle 'ter dökülen işyeri'. İşte tam da böyleydi bu işyerleri...

Kalabalık, havasız odalarda, sağlıksız koşullarda saatlerce çalışıyorlardı. Verilen araların dışında tuvalete gitmeleri bile yasak olduğundan, işçiler idrarlarını oldukları yere yapmak zorunda bırakılıyordu. Bu da çalıştıkları yerin daha da pis ve sağlıksız olmasına yol açıyordu. Zaten havada uçuşan kumaş artıklarından nefes almak zordu. Ayrıca aldıkları üç kuruşluk ücretle kendi dikiş malzemelerini temin etmek zorundalardı. Bir de işçileri aşağılarcasına, çalışma saatlerinde kapılar üzerlerine kilitleniyor ve çıkışta bir şey çalıp çalmadıkları kontrol ediliyordu.

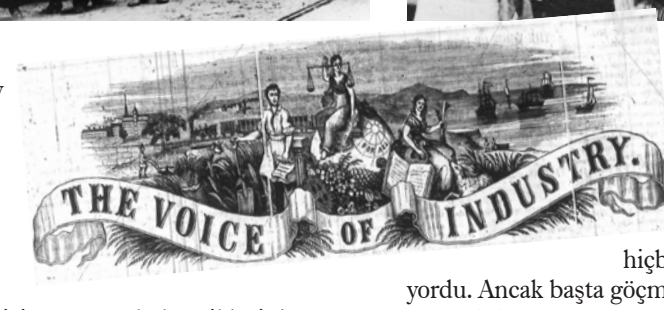

CLARA LEMLİCH VE DİĞERLERİ

Tüm bunlar canına tak etti işçilerin. Daha iyi yaşamayı hak ettikleri düşünceleri ve grev söylentileri dolaşıyordu. Bu durum "genç kızların bir genel grevi sürdüremeyeceğini" düşünen Kadınların Sendika Ligi (WTUL) gibi sendikaları da zorluyordu. Kurulalı henüz 9 yıl olmuş Uluslararası Kadın Giyim İşçileri Sendikası'nın (ILGWU) bir kadın örgütçüsü, WTUL'un bir toplantısında ayağa fırlayıp "Burada bahsedilen dayanılmaz koşullardan muzdarip olanlardan biriyim ve genel şeylerin konuşulmasından bıktım. Greve çıkıp çıkmayacağımızı konuşmak için buradayız. Hemen genel greve gitmeyi öneriyorum!" dediğinde tüm işçilerin desteğini almıştı. Bu kadın, kendisi de göçmen bir işçi olan sosyalist Clara Lemlich'ti.

Clara gibi liderlerin önderliğinde birkaç hafta içinde, göçmen kadınların başını çektiği, grev ilan edildi. İstekleri çok basitti aslında; ücretlerin artırılıp çalışma saatlerinin azaltılması ve iş güvenliği istiyorlardı. Bir de özellikle kadınların yaşadığı taciz ve tehditlerin son bulmasını... Ve elbette etrafında örgütlendikleri sendikalarının tanınmasını istiyorlardı ki örgütlülükleri kendilerine güvence olsun.

KADINLARI HİÇBİR ŞEY CAYDIRAMADI

23 Kasım'da binlerce işçi işyerlerinden çıkıp işi durdurmuştu, ama gazeteler sanki hiçbir şey olmuyormuş gibi davranıyordu. Ancak başta göçmen örgütleri ve Sosyalist Parti'nin desteğini alan kadınlar zamanla halkın desteğini de aldılar. 'Kürk timi' diye adlandırılan zengin kadınlar da işçiler için kampanya başlattığında artık gazeteler de onları yazmaya başladı.

Diğer yandan patronlar grevi kırmak için ellerinden geleni yapıyordu. Kadınlara saldırtmak için sopalı adamlar tutuyor, polislere ve hâkimlerine rüşvet veriyorlardı. Fakat kadınları hiçbir şey caydıramadı. 1910 Şubat'ında 353 firmadan 339'u sözleşme imzalamak zorunda kaldı.

Taleplerin çoğu kabul edilmişti; 52'ye düşürülen haftalık çalışma saati, yılda en az dört günlük ücretli izin, dikiş malzemelerinin patron tarafından sağlanması, sendika üyelerine ayrımcılık yapılmaması, işverenle ücret pazarlığı ve ölü sezonlarda işin eşit dağıtımı...

Bu grevden sonra, 1910 yılında, II. Enternasyonal'in Danimarka'nın Kopenhag kentinde gerçekleştirdiği konferansta, Alman delege Clara Zetkin, Amerikalı dokuma işçisi kadınların mücadelelerinden de hareketle, kadınlar için uluslararası bir mücadele günü ilan edilmesini önerdi. Bu tarihten itibaren 8 Mart, kadınların cinsel ve sınıfsal sömürüye karşı, eşit ve özgür bir yaşam taleplerini haykırdığı, haklarına sahip çıktığı uluslararası bir mücadele günü olarak tarihe geçti.

TRIANGLE YANGININ ATEŞİ

1911'de ilk kez dünya çapında kutlandı. Amerika'da ise şubat ayı sonunda sosyalist kadınlar örgütlemişti binlerce kadının katıldığı, taleplerini haykırdığı eylemleri. Birkaç hafta sonra, "8 Mart belleği"mize büyük ve acı bir olay daha eklendi.

20 binler grevinde sendikayı tanımamakta ve sözleşmeyi imzalamakta direten işyerlerinden Triangle Shirtwaist Factory'de yaşandı bu olay. Eğer diğer işyerlerinde olduğu gibi Triangle patronu da sözleşmeyi imzalanmış olsaydı, işçilerin can güvenliği için gerekenleri yapsaydı işçilerin üzerine kapı kilitlenmeyebilir, asansörlerin ve yangın çıkışlarının güvenliği sağlanabilirdi. Ve Triangle'nin adı, 25 Mart 1911'de 146 tekstil işçisinin –123'ü kadın, 23'ü erkek– yanarak can verdiği fabrika olarak tarihe geçmeyebilirdi. Bu yangın, insanca çalışma koşulları için mücadele halindeki işçi hareketini daha da harladı. Başta Uluslararası Kadın Giyim İşçileri Sendikası olmak üzere sendikalar, işçi sağlığı ve güvenliğini temel mücadele taleplerinden biri haline getirdi. Amerika'daki çalışma yasalarının değişmesini, işçi güvenliği ve sağlığı ile ilgili ilk yasal düzenlemelerin getirilmesini sağladı.

Birlik ve dayanışma için 8 Mart'ta buluşalım

Adile DOĞAN
Tuzla / İstanbul

Birbirimize sadece dertlerimizi anlatmıyoruz, çözüm önerileri de sunuyoruz. Anlattıkça çoğalıyor, çoğaldıkça da güçlenmeye devam ediyoruz.

8 Mart, kadınların sorunlarını yüksek sesle konuştuğu, taleplerini dile getirdiği, mücadele ve direnişin yükseldiği bir dönem. Kadınların sorunları gün geçtikçe büyüyor. Kadına yönelik şiddet, çocuk istismarı, çalışma koşullarının zorluğu ve artan yoksulluk... Ama en önemlisi bu dönemde dayanışma da çoğalıyor.

Bulunduğumuz her alanda -evlerde, sokakta, fabrikada- her vesileyle bir araya geliyor, mücadeleyi büyütmeye çalışıyoruz. Birbirimize sadece dertlerimizi anlatmıyoruz, çözüm önerileri de sunuyoruz. Anlattıkça çoğalıyor, çoğaldıkça da güçlenmeye devam ediyoruz.

Her gün yenisinin ortaya çıktığı çocuk istismarı, bütün kadınların korkulu rüyası olmuş durumda. Her çaldığımız kapıda kadınların tepkisi "Günlerdir bunu konuşuyoruz, rahat değiliz. Sessiz kalmayalım! Bir şeyler yapalım, sokağa çıkalım..." şeklinde.

Kadınları susturmak için devreye sokulan yöntemler de var tabii. Kur'an sohbetinden dönen bir kadın, mutsuz bir şekilde "Hoca 'çocuk istismarını konuşmak günah, eğer konuşursanız evinize haram koymuş olursunuz' diyor. Bu konuşulmayacak bir konu mu?" diye soruyor. Fakat görüyoruz ki kadınlar, çocuklara karşı işlenen suçlara, karşı çıkmaya kararlı.

BİR ŞEY YAPMALI!

Ülkenin genelinde kadına yönelik şiddet olaylarının artış gösterdiğini biliyoruz; örneklerini kendi mahallemizde de görüyoruz. Erkekler artık sadece kadınları boşanmak ya da ayrılmak istedikleri için tehdit etmiyor. Kadınlara yönelik şiddet günlük bir duruma dönüşmüş durumda. Ev ziyaretlerinde, kapı aralarında yaptığımız sohbetler sırasında ya kendisi ya kızı ya da komşusu şiddet gören kadınların tanıklıklarını dinliyoruz. "Yeter artık, bir çözüm olmalı, bir şeyler yapmalı!" diye isyan ediyorlar.

Bir araya geldiğimiz kadınlar arasında, iktidara muhalif olanların, her şeye güvenlerini kaybettiklerini gözlemliyoruz. "Yeni bir şeyler olsa... Güçlü bir muhalefet temizler her şeyi" diyorlar ama "güçlü muhalefet" konusunda kafaları karışık. İçlerinden biri "İyi Parti bence iyi, sanki onlar bir şeyler yapacak gibi duruyorlar" diyor. Konu kadınların kendi gücünü fark etmesine geldiğinde ise tartışmanın seyri değişebiliyor.

BASKI DOLU ÇALIŞMA KOŞULLARI

Her yıl Esenyalı Mahallesi'nde 8 Mart etkinliği düzenliyoruz. Aylar öncesinden başlayan 8 Mart hazırlıkları kapsamında paneller, söyleşiler, ev toplantıları yapıyoruz, kadınlarla buluşmalar gerçekleştiriyoruz. Başta işçi kadınların elleriyle yarattığı bu mücadele gününü anlamına ve ruhuna uygun kutlamak için çaba harcıyoruz.

İŞÇİ KADINLARIN EN ACİL TALEBİ 'KREŞ'

Bir araya geldiğimiz fabrika işçisi kadınlar, büyük bir koşuşturma içinde geçen günlerinden, çalışma koşullarının ağırlığından bahsediyor; asgari ücretin yetersizliğinden yakınıyor. Çalışan kadınlar, çocuk istismarı haberleri üzerine kendi çocukları için endişe duyduklarını söylüyorlar. Çalıştıkları için çocukları gündüz ya kreşte ya babaannesine/anneannesine ya da bir komşusuna bırakıyorlar. Çocuklarını bıraktıkları bu kreşlerin çoğu aslında sıbyan mektebi. "Hadi babaannenin baktığı biraz güvende ama ya komşudaki, ya kreşte ki? Öyle tam teşekküllü kreşe kaç tane işçi kadının aldığı ücret yeter ki?" diyorlar. İşçi kadınlar için kreş talebi en acil talep olarak önlerinde duruyor.

YOKSULUN SIRTINDAN DOYAN DOYANA

Yoksulluk giderek artıyor. Ödenemeyen krediler, çocukların bitmeyen okul masrafları giderek küçülen ekmek kadınların hayatlarını ağırlaştırıyor. Bitmeyen masraflar ve borçların işten atılma korkusunu büyüttüğünü, bu yüzden haksızlıklara karşı çıkamadıklarını söylüyorlar. Fabrikalarında kadın işçilerin çoğunlukta olduğunu belirten bir kadın işçi, "Sendikalı olduğumuz halde 16 saat çalışıyoruz. Patron 'karımızı ikiye katılıyoruz, hadi bakalım çok çalışacağız' diyor. Peki, işçi alacak mı? Tabii ki hayır. Var olan işçiyle, fazla mesailerle servetini iki katına çıkaracak" diye anlatıyor.

Bir mağazada çalışan 10 kadar kadın işçi, işyerlerinde uygulanan psikolojik baskıdan yakınıyorlar. Bir ürün eksildiğinde ya da hatalı olduğunda nasıl azarlandıklarını, aşağılandıklarını anlatıyorlar: "Müşterinin yanında 'hanımefendi' diye sesleniyorlar bize, ama arkadan hiçe sayıyorlar. İnanılmaz baskı altına alınıyoruz. Şöyle düşünün bir müşterinin yanında elinizden kazayla bir ürün yere düştüğünde reyon şefinden tutun müdüre kadar neredeyse herkesten hakaret işitiyorsun. Gururun incinince, lanet olsun deyip çekip gidiyorsun. Bu yüzden 4-5 yıllık çalışanlar tazminatlarını bırakıp işten çıktı."

ÇİÇEK SİZİN OLSUN, 8 MART KADINLARIN

Değinmeden geçemeyeceğimiz bir diğer mesele ise sendikaların kadın işçilerin sorunları ve 8 Mart konusundaki tutumu. Tuzla bölgesinde metal, tekstil, deri, gıda, petro kimya ve seramik işkollarındaki çeşitli fabrikalarda örgütlü sendikalar var. Bunların kimisi büyük fabrikalar ve bu fabrikalarda önemli oranda kadın işçi çalışıyor. Kimi fabrikalarda imzalanan sözleşmede 8 Mart tatil günü olarak tanınmasına rağmen, sendikalar kadınları sokağa çağırmak yerine salon etkinlikleri yapıyor. Ya da sendika temsilcisi tarafından kadın işçilere çiçek dağıtılarak geçiştiriliyor.

Dünya Emekçi Kadınlar Günü'nün mücadele ve kazanımlarla dolu tarihçesi ve bugün kadınların yaşadığı sorunlar tartışılmadan bir 8 Mart daha geçip gidiyor. İşçi kadınlar bütün bir yıl sömürü koşullarında çalışıp karşıladıkları 8 Mart'ın anlamından her yıl biraz daha uzaklaştırılıyor.

Ancak bu böyle gitmez. Kadınlar elbette bu kadar sömürü ve şiddet karşısında ayağa kalkacak ve bir çiçekle, süslü laflarla geçiştirilmeye çalışılan 8 Mart'a da, geleceklerine de sahip çıkacak.

Kadınlar işe çocuklar kreşe!

Nuray ÖZTÜRK
İzmir

Kadın istihdamını artırmak için 'yarı zamanlı çalışma' adı altında esnek çalışmayı dayatan AKP iktidarı, bir yandan da kadınlara 3'ten 5'e çıkardığı çocuk sayısıyla "doğurun" çağrısı yapıyor. "Doğurun" kelimesini bile müstehcen bulduklarından olsa gerek ve aslında çocukları da metalaştırdıklarından "doğurun" yerine "yapın" diyor. Araba gibi bir şey zaar...

Ama aynı iktidar, kamu kurumları ve yerel yönetimlerdeki kreş ve gündüz bakım evlerini ya kapattı ya da ihaleye çıkararak özelleştirmeye çalışıyor. 2004'te 497 olan kreş sayısı 2015'te 121'e, 2016'da ise 56'ya düşmüş. Özel kreşler ise her yıl katlanarak artmış, 2017 verilerine göre Türkiye genelinde 2 bin 190 özel kreş, gündüz bakımevi ve özel çocuk kulübü bulunuyor.

Kreş ve çocuk bakım hizmetiyle ilgili icraatları bununla da kalmıyor iktidarın; örneğin Kamu Sosyal Tesislerine İlişkin Tebliğ'de 2005 yılında yapılan düzenlemeyle kamu bütçesinden harcama yapılması yasaklandı. Buna dayanarak kamu işletmelerinde yer alan kreşler "kamu zararı" denilerek kapatıldı. Bir şekilde ayakta kalanlarsa, TCDD kreşleri örneğinde olduğu gibi hem gayet yüksek sayılacak bir ücretlendirmeye tabi (550 TL) hem de tuvalet kağıdı ihtiyacından tutun da kreş için alınacak oyuncaklara kadar ailelerden para toplanıyor. Bunun dışında drama, dans, müzik, satranç, İngilizce gibi etkinlik saatleri özel ders muamelesi görüyor onun için de ayrı para toplanıyor. Dolaysıyla sembolik olarak alınması gereken kreş ücreti özel kreş fiyatına geliyor. Yani aslında şu haliyle kalan 56 kreşi de kamu kreşi saymak pek mümkün görünmüyor.

KREŞ TALEBİ ACİLİYETİNİ KORUYOR

Kamuda kadın çalışanların yoğun olduğu hastanelere özel olarak değinmek gerek. İş Kanununa göre 150 ve üzerinde kadın çalışan olan işyerlerinde kreş açmak zorunlu ancak, kreşler sosyal tesis sayıldığından kamu işyerlerinde zorunluluk yok. Dolayısıyla kamu hastanelerinde var olan kreşler de ya kapatılıyor ya da özel şirketler tarafından işletiliyor. Doğrudan hastane yönetimine bağlı az sayıdaki kreşlerde ise taşeron işçiler kamu çalışanı sayılmadığından kreş hizmetinden yararlanamıyor. Hal böyle olunca; kreşi olan hastanelerde nöbete kalanlar ile taşeron işçiler mağdur.

O yüzden sağlık emekçilerinin "7 gün 24 saat açık kreş" talebi, karşılanana kadar her daim gündemde kalacak gibi. Çünkü sağlık emekçisi kadınların çoğu nöbet sistemiyle çalışıyor. Bekar olan anneler veya eşleri de nöbet sistemiyle çalışan kadınlar, çocuklarını gece bırakacakları aile büyükleri yoksa gece bakımını üstlenecek güvenecekleri bir bakıcı bulmakta zorlanıyor ya da külfeti altında eziliyor. Bu yüzden de bu 8 Mart'ta tüm kadınların, kreş ve çocuk bakım evleri talebi özellikle sağlık emekçisi kadınlar açısından aciliyetini koruyor.

İşyerlerinde kreş açılması şartlarının, cinsiyet eşitsizliklerini ortadan kaldıracak şekilde yeniden gözden geçirilmesi talebimizi yıllar öncesinde gündeme getirdik. Ancak iktidar 2008'de kaldırdığı yasayı tekrar aynı biçimde 2013'te yeniden yürürlüğe koydu. Yasada çocuk bakım izinleri salt kadınlar üzerinden düzenlenmiş durumda, ebeveyn izni diye bir şey yok, babalık izni ise çok sınırlı.

PATRONA TEŞVİK DE BİZİM CEBİMİZDEN

SGK istatistiklerine göre Türkiye'deki 1 milyon 593 bin işyerinin 1 milyon 579 bininde çalışan sayısı 100'ün altında. Yani bu düzenleme ile işyerlerinin yalnızca yüzde 1'inden daha azı çocuk bakım yurdu açma zorunluluğu kapsamına giriyor. Bu rakam 150 kadın çalışan olarak belirlendiği için çok daha düşük bir kapsamdan bahsetmek mümkün. Durum böyle olunca 150 kadın çalışanı olan işyerleri bu sayıyı 149'da sabitlemek için kadınları işten çıkarıyor.

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı Fatma Betül Sayan ise kısa bir süre önce Organize Sanayi Bölgelerine 2018 yılı içerisinde birer kreş açacaklarını ve bunun için işverenlere kişi başı 300 TL destek vereceklerini açıkladı. Yani diyor ki; en iyi halde asgari ücret alan işçi kadınların, çalışabilmesi için maaşından kestiğimiz vergilerden patronlara teşvik vereceğiz!

Sonuç olarak, bu iktidar işçi ve emekçi kadınları temsil etmiyor. Dolayısıyla yaşamın her alanında eşitlik başta olmak üzere kamu ve özel sektörde çalışma sistemlerine uyumlu 7 gün 24 saat ücretsiz kreş talebimizin karşılanması da mücadeleyi yükseltmekten geçiyor.

7 GÜN 24 SAAT AÇIK KREŞ İSTİYORUZ

"657'ye bağlı hemşire olarak çalışıyorum. Bizde taşeron işçiler, kreş olmasına rağmen, kadrolu olmadıkları için çocuklarını hastanenin içinde olan kreşe getiremiyor. 6-7 yıl öncesine kadar, işçi arkadaşlar çocuklarını kreşe verebiliyordu. Daha sonra yönetmelik değişikliği yapıldı ve işçi statüsünde çalışanlar da şimdi bu haktan mahrum. Doğal olarak hastane dışındaki pahalı özel kreşlere veya anneanne ya da babaannelerine çocuklarını emanet etmek zorunda kalıyorlar. Devlet son yaptığı değişikliklerle hastanelere ait olan kreşleri de ihale yoluyla özel işletmelere açtı. Biz sağlık çalışanları, kamusal ve çalışma koşullarımıza uygun bir şekilde 24 saat açık kreşler istiyoruz. Ve bu kreşlerden işçi memur ayrımı yapılmadan tüm çalışanların yararlanması gerektiğini düşünüyoruz. Bu yıl 8 Mart, özellikle kadın işçi ve emekçiler için diğer sorunlarımızın yanı sıra 24 saat açık kreş talebimizi dile getireceğimiz bir yıl olacak."

İzmir Göğüs Hastalıkları Hastanesi

KREŞLER KAMUYA AİT OLMALI

"8 yıllık hemşireyim 7 yaşında çocuğum var. Önce komşum baktı, sonra özel kreşler, şimdi okul. Küçükken çalıştığım yerin kreşinde bana sıra gelmedi, bence özel kreşleri desteklemek için kapasiteleri artırılmıyor ya da kreşler açılmıyor. 24 saat kreş talebi ancak kurumsal olursa, kamuya ait olursa olur. Öğretmenleri ve bizim gibi hemşireler nöbet tutarsa olur. Yoksa olmaz. Korkarım, tacizler ve tecavüzler... korkunç.

İzmir Atatürk Eğitim Araştırma Hastanesi

KENDİME ACIDIM!

"12 yıllık hemşireyim, çocuğum 14 yaşında. 2,5 yaşındayken eşimden ayrıldım. Çalıştığım işyerinde kreş yoktu, eğer benim gibi gece çalışan kreş olsaydı anneme muhtaç olmazdım. 24 saat açık kreşi düşünmek bile bana çok lüks geliyor. Böyle alışmışız, çocuklar hep bizim sorumluluğumuzda. Şu an 24 saat açık kreş talebini düşününce kendime acıdım."

İzmir Atatürk Eğitim Araştırma Hastanesi

Gece vardiyasında 8 Mart sohbeti

Bursa Organize Sanayi'de bir dokuma fabrikasında çalışıyorum. Gece vardiyasında, yemekten sonra oturduk, kadın kadına sohbet ediyorduk. Ben kızlara, 8 Mart'ın onlar için ne ifade ettiğini sordum. "Bildiğim kadarıyla kadınlar günü ama bana bir şey ifade etmiyor" diyen bir arkadaşım, nedenini şöyle açıklıyor: "Biz kadınları duyan yok zaten. Kadınları sadece o gün hatırlıyorlar, her gün hatırlasınlar. Televizyonda görüyoruz, kadınlar dövülüyor, öldürülüyor yasalar hiç bir şey yapmıyor. Adamları iki günde salıveriyorlar, adamlar da nasıl olsa cezası çok ağır değil diyor, kadınları öldürüyor, dövüyor, tecavüz ediyor... Onlara dur diyen birileri yok. Kadınlar sokağa çıkmaya korkar oldu, başıma bir şey gelir diye eve hapsoldu. Biz de evle iş arasında gidip geliyoruz. Gece vardiyasında eşlerimiz ya da çocuklarımız durağa götürüyor, iş dönüşü duraktan almaya geliyor."

BİR GÜN BİLE OLSA...

Diğer arkadaşım ise "8 Mart madem kadınların günü, bir gün bile olsa kocam bana değer versin, sevsin istiyorum" diye başlıyor söze. Çalışmak istemediğini çünkü üç aylık oğlu Mesut'u ve 4 yaşına giren Mehmet'i kaynanasına ve görümcesine bırakıp işe geldiğini söyleyen arkadaşım, şöyle devam ediyor: "Yeni doğum yapmış kadına üç vardiya yasak deniyor ama ben çalışıyorum, işine gelirse diyorlar. Üç çocuk yapın diyorlar, üç çocuğum var, büyüğü 15 yaşında, okula gitmek istemedi, gitmediği için bize para cezası geldi, onu ödüyorum. Sütümü sağıp kavanozda soyunma dolabında bekletip çocuğuma götürüyorum...

Hangi derdimi söyleyeyim ki, kadın olmak çok zor. 8 Mart keşke tatil olsa da çalışmasak, evde çocuklarımla ilgilensem. Bunları düzeltecek, kadını çocuğu koruyacak yasalar çıkartsalar ne güzel olur."

HEP İTAATİ ÖĞRETTİLER

Başka bir arkadaş, "Bize itaatkar olmayı öğrettiler, kadın erkeğin elinin kiridir, derlerdi. Kadınlar, kız çocukları, sofraya erkekler yedikten sonra otururdu. Yatakta sırtını kocana dönemezsin günah, derlerdi büyüklerimiz. Biz hiç sesimizi yükseltmezdik, korkardık. Dayak meşruydu, ayıplamazlardı dayağı, her kadın bir kere de olsa yemiştir. Neyse, kadınlığımızı bilemedik ki bilelim 8 Mart'ı. Gözümü açtığım günden bugüne bize her şey yasak ve günah, tek bildiğim bu."

BİLMEK DEĞİŞTİRİR

Bu sohbette şunu gördüm ki çoğu kadının 8 Mart'tan haberi yok ya da ilgisini çekmiyor, bilmenin hayatında hiçbir şeyi değiştirmeyeceğini düşünüyor. Oysa 8 Mart'ı tüm kadınların bilmesi, öğrenmesi lazım. 8 Mart, bir zamanlar Amerika'da Şikagolu dokuma işçisi kadınların, sahip çıkamadığız haklarımız için bedel ödeyerek kazandığı bir mücadele ve anma günü. Arkadaşlarımla bunları paylaştım. Kimsenin biz istemeden ve haklarımıza sahip çıkmadan bize bir şey vereceği yok. 8 Mart'ın coşkusu ve heyecanıyla öpüyorum sizleri sevgili kadınlar.

Pastayı sendikacılar yesin!

Çimse-İş Sendikasının örgütlü olduğu bir fabrikada çalışan bir kadın işçiyim. Fabrikada çoğunlukla kadın işçiler çalışıyor. Günde 8 saat çalışıyoruz ama zorunlu olarak 16 saat çalıştırıyorlar. Kadınlar maaş yetmediği için zorunlu mesaiyi kabul ediyorlar. Patron aynı işçi sayısıyla ciroyu ikiye katlayacağını, bizden fedakarlık beklediğini söylüyor.

Çimse-İş Sendikası işçiye değer vermeyen, işçilerin kendilerini sorgulamasından rahatsız olan patron yanlısı bir sendika. Sendikalı işçiyiz ama sendika hiçbir zaman yanımızda olmuyor. Bir talepte bulunduğumuz zaman "Ben patronun malının ortakçısı mıyım?" diyor.

Erkek işçiler bizlere göre daha rahat koşullarda çalışıyor. Bize uyguladıkları disiplini onlara uygulamıyorlar. Ustaya "Kadın erkek ayrımı mı yapıyorsunuz?" dediğimde "Evet yapıyorum, çünkü kadınların çalışmasını istemiyorum, gidin evinizde oturun" diyor.

Fabrikada işçiler birbirleriyle devamlı rekabet halindeler. Birbirlerinin hatalarını ustaya anlatıyorlar. Patronun bir şey yapmasına gerek kalmadan işçiler birbirine düşüyor ve gerçek sorunlarını göremiyorlar.

Fabrikada taciz hat safhada, fakat işten atılma korkusuyla kimse ses çıkaramıyor. Önümüz 8 Mart... Sendikamız 8 Mart'ta önümüze bir tane pasta koyuyor. Bu kadar tacizin, mobbingin, kadın cinayetlerinin olduğu bir dönemde, 8 Mart'ta bunları konuşmalıyız. Biz Dünya Emekçi Kadınlar Günü'nde taleplerimizi haykırmak için alanlara çıkmak istiyoruz. Pastayı sendikacılar kendileri yesin!

Tuzla / İSTANBUL

8 Mart'ta Ankara'ya gitmek istemiyoruz

Ben Türk Metal Sendikası üyesi bir işçiyim. Çalıştığım fabrika hiçbir sorunu olmayan gayet disiplinli bir yer gibi görünse de gerçek öyle değil. İşçileri baskı altına aldıkları için bir sessizlik var. Bu nedenle bir sorun yokmuş gibi görünüyor. Bir çok komşum 'Beni de fabrikaya aldırsan, orası çok güzel' diyor. Halbuki içi beni dışı sizi yakar!

Türk Metal üyesi bir işçi, siyasi bir partiye üye olamaz. Bir partiye üye olsa bile siyasi görüşünü dile getirmesi yasak. Sadece onların fikirlerine yakın olan dernek, parti vs. gitmek zorundasın. Sosyal medya hesabınızdan haber ya da muhalif şeyler paylaşmanız işten atılma nedeniniz olabilir.

Başımdan geçen bir olayı sizlerle de paylaşmak istiyorum. Benim çalıştığım bölümde işçiler bir cemaate gidiyor. Kadın işçilerden de bu cemaate gidenler var. Geçtiğimiz günlerde bir kadın arkadaşım beni de çağırdı. "Benim işim olmaz, gelmem öyle yerlere" dedim. Bana "Sen nasıl türbanlısın?"dedi. "Benim türbanım kendime. Ben zaten ibadetimi yapıyorum, cemaate ihtiyacım yok" dedim. Bu konuşmadan sonra çalıştığım bölümde beni dışladılar. O kadar bunaldım ki bölümümü değiştirmek istedim. Başka bir bölümün ustasıyla, beni oraya alması için konuştum. O da bana bu bölümde "Alevi işçiler çok, rahat edebilecek misin?" diye sordu. "Biz iş arkadaşıyız neden rahat etmeyeyim?" dedim. Kadınların üzerindeki baskıya bir de din baskısı eklendi. İşyeri temsilcilerinin eliyle bu ayrımlar yapılıyor.

Türk Metal Sendikasından önce TEKSİF üyesiydim. Çalıştığım tekstil fabrikasında mücadele etmeye başladığımızda o zaman sendikamız da patronlar da bizden korkmaya başladı. Hem 8 Mart'ta hem de 1 Mayıs'ta bütün işçiler miting alanlarına aktık.

Türk Metal ise 8 Mart'ı bile kendi çıkarları uğruna değerlendiriyor, iktidarın siyasi çıkarlarına uygun hareket ediyor. Bizi 8 Mart'ta Ankara'ya götürmek istiyorlar. Bir çok kadın da aynı şeyi söylüyor: Biz Ankara'ya gitmek istemiyoruz. Kendi fabrikamızda sorunlarımızı konuşacak, çözüm bulacak etkinlikler yapılsın istiyoruz. Maaşlarımızın yükseltilmesini, kadınlara ve çocuklara uygulanan şiddetin, ayrımcılığın ve din baskısı da dahil her türlü baskının kaldırılmasını istiyoruz.

Tuzla / İSTANBUL

Bunca kötülüğe inat daha çok yan yana geleceğiz

Bir kız çocuğu annesi olarak her gün taciz, tecavüz ve kadın cinayeti haberleri duymaktan artık uykularım kaçıyor. Her günü yeni fetvalarla karşılıyor, her gün istismar haberlerinin daha çok içine gömülüyoruz. Artık toplumsal bir çürüme yaşadığımızı düşünüyorum. Üç yaşındaki bir çocuğa tecavüz edecek kadar gözü dönmüş bir zihniyete sahip olanlarla aynı havayı solumak ne korkunç!

Taciz, tecavüz ve istismarın bu kadar artmasının faillerin devlet eliyle cesaretlendirilmesinden kaynaklandığını düşünüyorum. 115 çocuk hamile kalmış ve bunun üstünü örtmeye çalışıyorlar, bu rezilliği ortaya çıkaran kişiyi ise cezalandırıyorlar. Daha önce de cemaat evlerinde tacize, tecavüze uğrayan çocuklarla ilgili Aile ve Sosyal Politikalar Bakanının "Bir kereden bir şey olamaz" diyerek, bu olayları nasıl meşrulaştırdığını unutmadık.

Çocuklarımızı kapı dışına tek başına çıkarmaya korkar olduk. Komşumuza emanet etmeye bile korkuyoruz. Yaratılan bu korku hissini de insanları yalnızlaştırmanın aracı olarak kullanıyorlar. Kimse kimseye güvenmesin, irtibatı olmasın... Sistemin istediği de bu. Yalnızlaştırılmış toplum! Ama biz kadınlar kabul etmiyoruz, yalnızlaştırılmış toplum örgütsüz toplumdur. Her sokakta, her mahallede örgütlülüğü yaratırsak bu gidişata da dur diyebiliriz. Var olan yasaları uygulamayan hükümet, her gün yeni bir şeyler çıkarıyor. Yok idam, yok hadım! Siz mevcut yasaları gerektiği gibi uygulayın hele, bak nasıl caydırıcı oluyor. Zaten çıkaracakları idam cezalarını da kimlere uygulayacaklarını hepimiz biliyoruz. Dertleri taciz ve tecavüzcüleri cezalandırmak olsa, iyi hal vb indirimlerle kolayca sokağa salmazlar. Ama biz kadınlar; her zaman ve her yerde bunları teşhir etmeye, sesimizi yükseltmeye devam edeceğiz. 8 Mart'ın yaklaştığı şu günlerde bizler sesimizi daha da yükselterek, daha çok bir araya geleceğiz ve daha gür haykıracağız: Yaşasın kadın dayanışması!

Hatice BOYRAZ ÖZEL / ANKARA

SİNCANLI KADINLAR NASIL BİR DÜNYA İSTİYOR?

Yaklaşan 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü vesilesiyle, "Nasıl bir dünyada yaşamak istersiniz?" sorusunu yönelttiğimiz Sincanlı kadınlar, adeta içlerini döktü. Çocuk istismarından kadına yönelik şiddete, savaşa, sokakların güvenli olmamasına kadar birçok konuda tepkilerini dile getirdi.

Pazarda rastgele konuştuğumuz kadınlardan biri Irak'tan gelmiş, çok az Türkçe bildiğini söylüyor. Birkaç denemeden sonra anlaşamayacağımızı düşünüp yanından ayrılacakken, oğlu Talha imdadımıza yetişiyor ve çevirmenliğimizi yapıyor.

Ülkelerinde savaşın devam ettiğini ve henüz geri dönemeyeceklerini söylüyorlar. "Türkiye'de çok zorlandık, bize gidin diyorlar ama nereye gidelim. Eşim orda kaldı, ben üç çocukla buradayım. Çocuklarım halı yıkamacıda çalışıyor. Sigorta falan yapmıyorlar. Evim kira. Zor geçiniyoruz" diyen Irak göçmeni kadının en büyük dileği savaşın bitmesi.

Bu sırada yanımıza yaklaşan genç kadın da Talha'nın yengesi. Sohbetimize ortak oluyor: "Keşke bitse de evimize dönsek ama yıllardır bitmiyor. Herkes bir şey söylüyor ben de anlamıyorum bu savaşın sebebi ne? Kim, neden savaş istiyor çözemedik".

'ÖZGÜRLÜK İSTİYORUM'

Eşiyle birlikte alışveriş yapan Ayşe ise "Türkiye'de kadınlar eziliyor, dövülüyor, sövülüyor, işte ya da evde fark etmiyor, her türlü sömürülüyoruz. Kadınlar için özgürlük istiyorum, eşleriyle eşit haklara sahip olmalarını isterdim" diyerek cevaplıyor sorumuzu.

Eşine dönüp "Arada benimki de sapıtıyor ama ben ezdirmiyorum kendimi" diyerek gülen Ayşe, şöyle devam ediyor: "Bana kalırsa bir iki erkeği alıp bir güzel dövmek lazım ama bu da çözüm değil işte. Hükümet bir şeyler yapmalı. Sizce yapıyor mu? Kadınların kıskaç altına almaktan başka ne yapıyor? Tecavüzcüleri sokağa salmaktan başka ne yapıyor? Daha caydırıcı cezalar gelmeli ancak öyle çözülebilir diye düşünüyorum."

Yanlarından ayrılırken "Bir de bu ülkenin başkanının kadın olmasını isterdim, kadınlar daha iyi yönetir, buna inanıyorum" diye ekliyor.

'GECELERİ SOKAĞA ÇIKMAK İSTİYORUM'

Genç bir kadın olan Sıla ise geceleri sokağa çıkamamaktan yakınıyor. "Hava kararınca korkuyorum vallahi. Sarhoşu, sapığı hepsi sokakta. Belki daha iyi aydınlatma yapılabilir, yani her yere sokak lambaları koysunlar, aklıma bu geliyor."

Merve ise bir dikim evinde çalışıyor. Çalışan kadınların sorunlarından bahsediyor bize. "Öncelikle çalışan kadının emeğine değer verilmeli, benim şartlarım fena değil. Ama özel sektörde kadınlar erkeklerle aynı işi yapıyor, daha az para alıyor. Ben de çalışıyorum, bak bu saatte hâlâ pazardayım, daha gidip yemek yapacağım. Evde iki oğlan bir de eşim var, neye faydaları var? Bir de bana 'Anne zaten bütün gün oturuyorsun sen' diyorlar. İşyerinde herkeste boyun fıtığı var oturmaktan. Hayat zor yani, ne denir ki başka..."

'ELİN ADAMI ÖLDÜRSÜN DİYE DOĞURMADIM'

Merve'yle sohbetimize kulak misafiri olan bir kadın da söze giriyor: "Karakollar kadını yanlış yönlendiriyor. Gidiyorsun ilgilenmiyorlar bile. Yapman gerekeni de yanlış söylüyorlar sana. Mutsuzsan boşan kardeşim, öldürmek, dövmek nedir ya! Ben de anneyim. Kızlarımı elin adamı öldürsün diye doğurmadım" diyor öfkeyle.

Banu ise "ev kadınlığını sevdiğini" söylüyor. Ama işin ekonomik yanından şikayetçi: "Valla paran varsa eğer rahatsın, ama ekonomik olarak zorlanıyorsan evde kavga oluyor. Eşim bana hiç vurmadı, ama bazı dönemlerimiz oldu, kavga ettik. Zor durumdaydık, maddi olarak sinirimizi birbirimizden çıkardık."

Sincan/ANKARA

Kadın belediye işçilerinin en büyük derdi 'ayrımcılık'

Yasemin TİRYAKİ
Kartal / İstanbul

TÜRKİYE'de kadınlar 8 Mart'ı OHAL koşullarında, ülkenin gece yarılarında çıkarılan KHK'lerle yönetildiği, muhaliflere yönelik baskının ayyuka çıktığı, kadın haklarına yönelik saldırıların yoğunlaşarak sürdüğü bir dönemde karşılıyor. 8 Mart vesilesiyle konuştuğumuz, Kartal Belediyesi'nde çalışan kadın işçiler, en çok işyerinde yaşadıkları ayrımcılıktan, kadınlarla erkekleri "fıtratı gereği" eşit görmeyen anlayışla karşılaşmaktan şikayetçi.

Kartal Belediyesi'nde mimar olarak çalışan kadınlar, belediyeye gelen müteahhitler ve vatandaşlar tarafından, anlaşmazlık durumlarında "Sen kadınsın ne anlarsın", "Ya zaten kadın değil mi? Yapacağı iş bu kadar olur" şeklinde söylemlere maruz bırakılmaktan yakınıyor. Veteriner hekim olarak çalışan kadınlar da zaman zaman kendilerini "hayvansever" olarak adlandıran bazı kişilerin hakaret ve küfürleriyle karşılaştıklarını söylüyor. Zaten oldukça sağlıksız koşullarda çalıştıklarını belirten veteriner hekimler, "Dua et kadınsın, yoksa sana yapacağımızı bilirdik" diye tehditler aldıklarını aktarıyorlar.

Belediyede temizlik işlerinde çalışan kadın işçiler ise sağlıklı olmayan malzemeler kullandıklarını, cilt ve akciğer tahribatı tehlikesiyle yüz yüze olduklarını anlatıyor. Bunun yanı sıra beraber mesai yaptıkları erkek işçiler tarafından "Sizden daha ağır işler yapıyoruz, sizinle aynı parayı alıyoruz", "Sanki çok iş yapıyorsunuz, sürekli şikayetçisiniz" sözleriyle aşağılandıklarını söylüyorlar.

Kartal Belediyesinde farklı statülerde çalışan kadın işçiler, "taşerona kadro" müjdesiyle çıkan 696 sayılı KHK'nin "muhalifleri cezalandırma ve işten çıkararak açlığa mahkum etmenin bir aracı olacağı" endişesi de yaşıyor.

Kadınların ayrımcılığa ve sömürüye karşı dayanışmaktan ve mücadele etmekten başka çıkar yolu olmadığını dile getiren kadın belediye işçileri, tüm kadınların 8 Mart'ını kutluyor.

Biz bu devranı değiştirebiliriz

8 Mart'tan ne çok şey istiyoruz aslında. Ama bugünlerde en çok istediğimiz şey umut. Savaş, şiddet, baskı kaderimiz değil. Tek ihtiyacımız inanmaktan, umut etmekten geçiyor.

Filiz TALİ
Bursa

8 Mart'ın yaklaştığı şu günlerde biz kadınların söyleyecek sözü ve birçok talebi var. Tacizin ve tecavüzün, çocuk istismarının, kadınların katledilmesinin son bulması, OHAL'in kaldırılması, insanca bir yaşam ve insanca çalışma koşulları, işyerleri ve mahallelerimizde ücretsiz ve kolay ulaşabileceğimiz kreşler, 8 Mart'ın ücretli izin sayılması,... Eşit, özgür, savaşsız, barış içinde yaşadığımız bir dünya istiyoruz. Bu talepler için mücadele ederken çevremizdeki kadınlara da soruyoruz: Siz ne istiyorsunuz?

Uludağ Üniversitesinden genç kadınlar, "Biz zaten gelecek kaygısıyla, taciz, şiddet, mobbing ve tecavüz tehditleri altında yaşamımızı sürdürmeye çalışırken, ülkemizin bir de savaşa girmesi kaygılarımızı daha da artırıyor. Yaşadığımız ülkenin öncelikle kendi iç sorunlarını çözmesini istiyoruz. Her gün haberlerde kadın ve çocuklara yönelik taciz ve tecavüz haberlerini görmek istemiyoruz. Genç kadınlar olarak özgür, eşit ve barış içinde yaşadığımız, yarına dair endişelerimizin olmadığı bir yaşam için; parasız, bilimsel, demokratik eğitim talebimizle 8 Mart'ta alanda olacağız" diyor.

GÖZYAŞINA BOĞULMAMIŞ BİR İNSANLIK

İşçi Kerime ise yüzyıllar boyu insanlığın toprak için birbirini öldürdüğünü söylüyor. "Ne kazanmış oluyoruz peki ölümlerden başka?" diye soran Zahide devam ediyor: "Babasız çocuklar, dul kalmış kadınlar, evladını kaybetmiş analar. Acı içinde kıvranan halklar. Kan ve gözyaşı... Ben bir anneyim. Oğlumu askere gönderdiğimde korktum, onu kaybetmekten. 'Aman oğlum kimseyle siyasi, dini tartışmalara girme' diyorum. Birileri neyin peşinde bu dünyada, insanları birbiriyle savaştırıp öldürtüyorlar. Ortadoğu'yu mahvettiler, denizlerde boğulan insanlar... Bir reklam filmi vardı. Asker kadın çocuğuna sarılıp, 'Dünyanın öbür ucuna gidip döneceğim' diyordu. Onu internette değiştirip 'Dünyanın öbür ucuna gidip başka çocukları öldürüp döneceğim yavrum' yazmışlar. Savaş gerçeğinin böylesi korkunç bir şey olduğunu düşündürdü bu bana. Benim 8 Mart'tan talebim gözyaşına boğulmamış bir insanlık."

KADERİMİZ BU DEĞİL

"Savaş; açlık, korku, travma, yastan çıkamama hali... Savaşta anneler-babalar çocuklarını toprağa verir. Resimlerde savaş karanlık simsiyah anlatılır. Savaşlarda hiç kazanan olmamış, hep yoksul halk kaybetmiştir" diye söze giriyor Eğitimci Derya. 8 Mart sabahı inancını yeniden yeniden büyüterek, umudunu çoğaltarak, sesini kat kat artırarak sokağa çıkacağını söylüyor. Şiddetin olmayacağı, çocukların güle oynaya büyüyeceği, kadınların yüzlerinin güleceği ve hayatın her alanında kendini eşit bileceği bir dünya istiyor ve ekliyor: "Kaderimiz bu değil ve biz bu devranı değiştirebiliriz."

Bornovalı kadınlar türkülerle umudu büyütüyor

Ebru AKTAŞ
Bornova

Kuruluş süreci devam eden Bornova Kadın Dayanışma Derneği, bir yandan da 8 Mart'a hazırlanıyor. Dernek çalışması yürüten kadınların oluşturduğu koro, 10 Mart'ta Atatürk Kültür Merkezinde düzenlenecek 8 Mart etkinliğinde sahne alacak.

Haftada iki gün koro çalışmasını sürdüren kadınlarla bir araya gelerek, 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü'nü hangi taleplerle karşılayacaklarını konuştuk. Geleceğe dair kaygılarını dile getiren kadınlar, yaşanan şiddeti, tacizi, çocuk istismarını, hükümetin kadın politikalarını, ülke içinde ve dışında sürdürülen savaşı düşündüklerinde karamsarlığa kapıldıklarını söylüyor. Ama savaşsız, özgür ve eşit yarınlar için birlikte mücadele etmekten vazgeçmemek gerektiğini ekliyorlar. Yani umut hep var ve umudu kadınlar büyütüyor.

Serap AKKUŞ: Olumlu düşünmeye çalışsak da bir sürü sıkıntı var, gelecekten kaygılıyım. 8 Mart üreten, çalışan kadınların gücü ama eve kapalı kalmış durumdayız. Ben 42 yaşında olmama ve İzmir Bornova'da oturmama rağmen özgürce ve rahatça geceleri dışarı çıkamıyorum. Endişelerimiz çok fazla. İnsanlara güvenimiz kalmadı. Her gün ya bir kadın cinayeti ya da tecavüz olayı duyuyoruz. İnsanları bilgilendirmeli, haklarını aramalarını öğretmeliyiz. Kadın cinayetinin olmadığı, çocuk istismarının yaşanmadığı bir dünya istiyoruz.

Azime ÇELİK: 8 Mart'a kadın derneğimizin korosu ile hazırlanıyoruz. Kadınların öldürülmemesi için bireysel olarak değil örgütlü bir şekilde mücadele etmeliyiz. Haklarımızın daha iyi olması için çalışmamız lazım. Çocuk gelin ve çocuk istismarının olmadığı bir ülkede yaşamak istiyoruz.

Eylem TURAN: Ülkenin durumundan en çok kadınlar ve çocuklar etkileniyor. Umutlu bir gelecek yok ama biz istersek yaparız. Kadın cinayetlerinin olmadığı, eşit iş eşit ücret haklarımızın olduğu, savaşsız bir ülke istiyoruz. Laik yarınlar istiyoruz.

Aygün TURAN: Bir savaşın içindeyiz. Oğlum askerde, her akşam ne olacak diye düşünüyorum. Savaştan en çok anneler, kadınlar, çocuklar etkileniyor. 8 Mart için halk müziği korosu kurduk. Ortam gergin en azından türkülerle biraz neşelenip mutlu olalım istedik. Kadın cinayetlerinin olmadığı, işsizliğin azaldığı, savaşsız bir ortamın olduğu; bir günün değil her günün kadınların günü olduğu bir ülkede yaşamak istiyorum.

ESKİŞEHİR'DEN METAL İŞÇİSİ BİR KADININ MEKTUBU:

Bundan sonra kendi mutluluğum için çabalayacağım

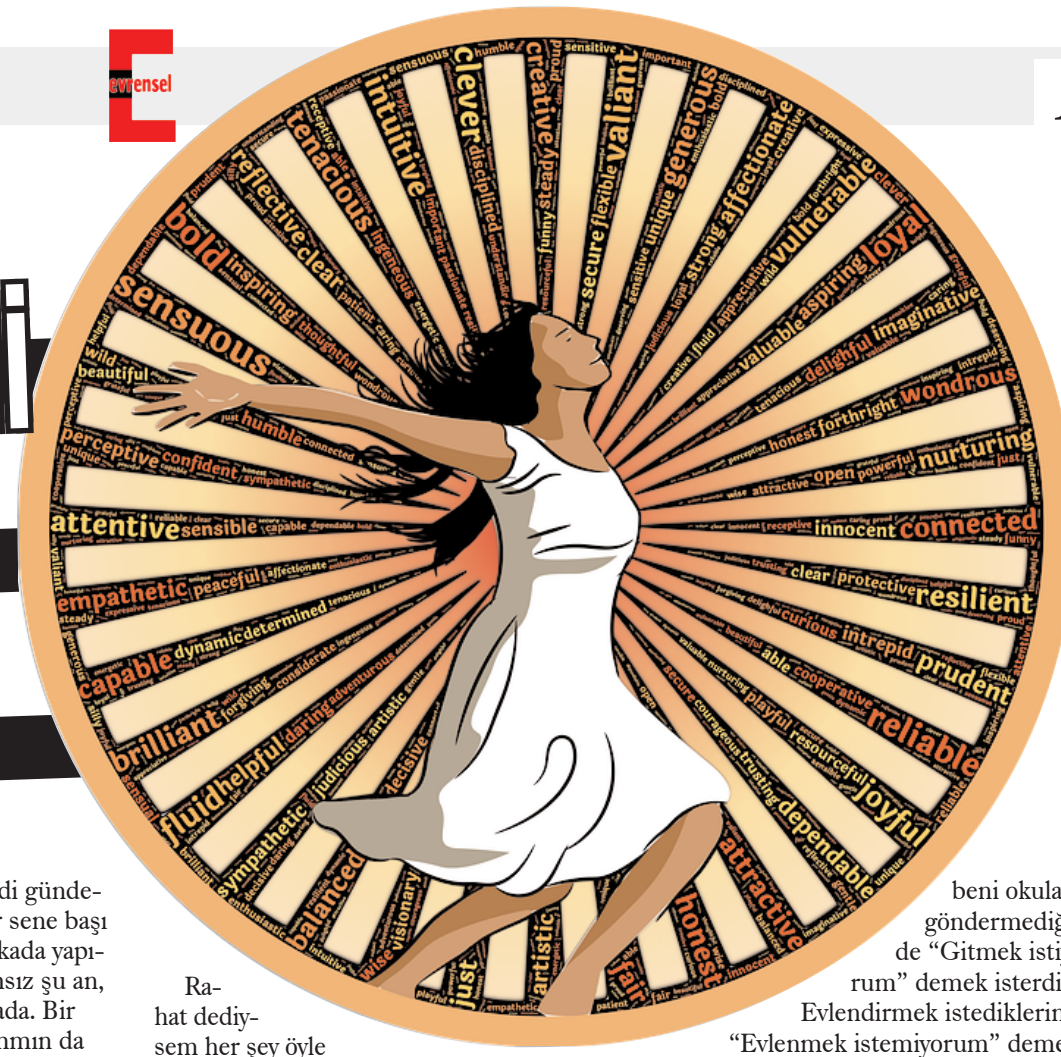

Eskişehirliyim doğma büyüme, 40 yaşındayım. Eskişehir Organize Sanayi'de bir metal fabrikasında çalışıyorum. Çalışıyorum ama ne kadar çalışmak denilirse buna. Baskılar, mobbingler, psikolojik savaşlar ve daha niceleri...

Geçtiğimiz günlerde bir boşanma sürecine girdim. Bu süreçle beraber sağlık sorunlarım da baş göstermeye başladı. Adliyede geçen günler, hastanede geçen günler... Ameliyat sürecimden dolayı işyerimden bir ay uzak kaldım. Departman şefimden bu süreçte bir destek bekledim, kadın olduğu için... Aslında destekte değil az biraz anlayış. Fakat göstermedi; iki yıldır çalıştığım bölümü değiştirdiler. Arkadaşlarımdan uzak kalmam bir yana çalışma yükümü artırdılar. Hem boyumdan hem kilomdan daha fazla malzeme kaldırmak ve yerleştirmekle cezalandırdılar beni.

Fabrikada başıma bunlar gelirken o arada asgari ücrete yapılan zam geldi gündeme. Aynı zamanda fabrikada her sene başı yapılan zamlar da var tabi. Fabrikada yapılan zammı konuşmak bile anlamsız şu an, o kadar gülünç rakamlar var ortada. Bir yandan asgari ücrete yapılan zammın da bir hayrını göremedim. Kaşıkla verilen kepçeyle geri alınıyor çünkü.

ARTIK NEFES ALMAK İSTEDİĞİMİ ANLAMIYORLAR

İş hayatında bunlar olurken bir yandan hayatım boyunca kendim için bir tek karar aldığım zaman başladı; Boşanma. Zaten maddi sıkıntılarla boğuşurken eve gelmeyen, bize bakmayan bir eşle hayatımı daha fazla devam ettirmek istemediğimi fark ettim. Zaten 15 yaşımdaki bu evliliği kendi rızamla istememiştim, evlendirdiler oldu bitti işte. Dört çocuğum var, biri benim yanımda ilkokula gidiyor. Asgari ücretle hem ona bakıyorum hem de evimizi çeviriyorum. En azından artık kafam çok rahat.

Rahat dediysem her şey öyle güllük gülistanlık değil. "Bu yaştan sonra ne boşanması", "Boşandıysan köye geri dön", "Hayatında biri mi var, o yüzden mi boşanıyorsun"... Herkesin ağzında bu cümleler dolanıp duruyor. Artık nefes almak istediğimin farkına varamıyorlar. Hepsine karşı her zaman ayakta durmaya devam edeceğim. Ailem, çocuklarım, eşim dostum bana sırtını dönmüş olsa bile...

YAPAMAZSIN DİYENLERE İNAT...

Bir kadın olarak ailemden, çocuklarımdan, eşimden az da olsa değer görmek isterdim. Evimde huzur olsun isterdim, toplumda söz hakkım olsun isterdim. Babam beni okula göndermediğinde "Gitmek istiyorum" demek isterdim. Evlendirmek istediklerinde "Evlenmek istemiyorum" demek isterdim... Kısacası mutlu olmak isterdim. Bir işçi olarak da hakkım olanı almak isterdim. İşyerinde bütün günüm bitmesin isterdim. Yanımdaki insanla aynı işi yaptığım halde onun gibi maaş almak isterdim; ondan daha az değil, çünkü daha az çalışmıyorum...

Kısacası hem kadın olarak hem işçi olarak hakkım neyse onu isterdim, fazlasını değil. Bundan sonra kendi mutluluğum için çabalayacağım.

Bu mektubu okuyan herkese söyleyeceğim; dik durun, hayallerinizin peşinden gidin ve en önemlisi asla umutsuzluğa kapılmayın. Yapamazsın diyenlere inat yapın, gülün, mutlu olun.

KURS ETİKETLİ SÖMÜRÜ TEZGAHI

Fatma ŞAHİN
Kocaeli

Sizlerle geçenlerde yaşamış olduğumuz ve beni şaşırtan bir olayı paylaşmak istiyorum.

İki hafta önceydi, Ekmek ve Gül Kadın Dayanışma Derneği olarak, bir gecekondu mahallesindeki ilkokulun toplantı salonunda, kadınlar için, şiddetle ilgili seminer düzenledik. Sağ olsun gönüllü avukat arkadaşımız değerli vaktini ayırarak bu etkinliğimize destek verdi.

Müdür yardımcısı aracılığı ile çocuklarını okula getiren kadınlara etkinliğin duyurusu yapılmıştı. Başlama saatini beklerken, erken gelen kadınlardan biri okulun alt katında bir halı kursu olduğunu belirtti. Kendisinin de bu kursa gittiğini, günlük 7,5 lira karşılığında ipek halı dokudukla-

Her santiminde 1600 ilmek var ve günde birkaç milim yüksekliğinde dokunabiliyor. Günlük 7,5 lira karşılığında binlerce ilmek!

rını söyledi. Etkinliğe gelenlerin bir kısmının da oradan geldiğini belirttikten sonra diğer kadınları da etkinliğimize çağırdığını, fakat gelmediklerini söyledi. Kadınlar, "Belki siz gidip çağırırsanız katılabilirler" deyince hemen üç arkadaş alt kata indik.

İçerisi oldukça havasızdı ve rutubet kokuyordu. Bir sürü halı tezgahı ve tezgahların başında birer kadın vardı. Ücretsiz etkinliğimize katılmaları için davet ettik. "Yetişmesi gereken işleri olduğunu" belirterek teklifimizi geri çevirdiler. Hatta kurs hocası, "Çok meşgulüm, bakın ben Tayyip'in resmini dokuyorum" dedi. "Kolay gelsin" diyerek salona geri dönüp etkinliğimize başladık. Ama aklım aşağıda takılı kalmıştı. Dokudukları halılar ipek halıydı. İncecik, ip incecik iplerle, durmadan düğüm atıyorlardı.

Akşam eve döndüğümde bir araştırma yaptım. Bu halıların her santiminde 1600 ilmek vardı ve günde ortalama birkaç milim yüksekliğinde halı dokunabiliyordu. Günlük 7,5 lira karşılığında iki büklüm bir halde binlerce ilmek! Ve üstelik bu halıların, bir tablo büyüklüğünde olanları 2000 ila 7000 lira arasında alıcı bulmaktaydı. "Kurs" adı altında müthiş bir sömürü tezgahı kurulmuştu. Kadınlar da bu akıntıya kapılmış, haklarından bi'haber, sürüklenip gidiyor.

Çocuk istismarında büyüteçle nereye bakmalı?

Av. Devrim AVCI

Ülkemizde ne zaman kadınlara ve çocuklara yönelik vahşice işlenen tecavüz, cinsel istismar, cinayet suçlarında bir artış yaşansa, gelen tepkilerin en önemlisi hemen "İdam edelim, hadım edelim bunları" oluyor. Ya da "İçeride icabına baksınlar" temennisi... İşlenen bu suçlara en ağır cezanın verilmesi elbette herkesin talebi. Okulundan evine gitmeye çalışan bir genç kıza tecavüz edip öldüren, sonra yakan şahıslara en ağır cezanın verilmesini kim istemez? Hayatı yeni yeni anlamaya çalışan çocukları küçük yaşta travmalara itenlere en ağır cezanın verilmesi kimin içini rahatlatmaz?

Kadınlara karşı adeta bir cins kırımın yaşanmasına, üstelik en olmadık bahanelerle işledikleri bu ağır suçları kılıfına uydurmaya çalışanlara karşı öfkemiz dinmiyor. Hele de bu suçların çocuklara karşı işlenmesi, öfkemizi daha da artırıyor. Çocuklara yönelik cinsel istismar vakalarının artışı karşısında idam tartışmaları ve kimyasal hadım cezası özellikle siyasi iktidarın da kışkırtması ile uzun zamandır sürekli gündemde tutuluyor.

ÖFKELENMEKTE HAKLIYIZ, ANCAK...

Ülkemizde çocuklara yönelik cinsel istismar suçları açısından maalesef gündeme adeta bomba gibi düşen vakalara bakınca öfkelenmemek mümkün değil. Karaman'da Ensar Vakfı yurtlarında kalan çocukların cinsel istismarı, İstanbul Kanuni Sultan Süleyman Hastanesi'ne beş ay içinde başvuran 115 hamile çocuğun varlığı, Ataşehir'de bir çiftlikte alıkonulan ve istismara uğrayan kız çocukları, Adana'da 3 yaşındaki bebeğe cinsel istismar vakası... Bu mide bulandırıcı olayları daha fazla uzatmayalım. Sonuç olarak, kimsenin kolay kolay unutamayacağı ve ülkenin gündeminde kara harflerle yerini alan bu cinsel istismar vakalarına yönelik, sağduyu sahibi herkesin bir daha yaşanmasın diye tepki vermesi son derece normal.

Ancak faillerin en ağır cezayı alması denince, maalesef büyük çoğunluğun aklına idam cezası, hadım etme geliyor. Yukarıda da değindiğimiz gibi, iktidarın söylemleriyle de bu durum körükleniyor. Çocuklara yönelik cinsel istismar vakalarında istatistiklere de yansıyan artışı ve halkın tepkisini kendi gerici hedeflerine bağlıyor. Tıpkı Cumhurbaşkanı ve AKP Genel Başkanı Erdoğan'ın, çocuklara yönelik cinsel istismar sanıklarına kimyasal hadım cezası getirileceği müjdesi (!) verirken, bu arada zina konusunda yanlış yaptıklarını, onu da düzenleyeceklerini söylemesi gibi...

AKP bu tutumu, kanun çıkarma taktiği açısından bir bahane olarak uygulamakta, uzunca bir süredir: "Zaten uygulamada bu var, biz sadece yasal hale getiriyoruz".

Uygulamada kanunlara aykırı bir şekilde var olan bir durumu, kendi açısından meşru kılarak halka da kabul ettirme çabası. Çocuk yaşta evliliklere karşı bir politika geliştirmesi gereken iktidarın, "Evli erkeklere ceza verilince mağduriyet oluyor" demesi; çocuk yaşta evliliklere karşı bir önlem almaması ya da çocuğun cinsel istismarına ilişkin yasal düzenlemede sürekli "çocuğun rızası" gibi bir kavramı ortaya atması hukuka aykırı uygulamaların devamına yeşil ışık yakması anlamına geliyor.

Basında, sosyal medyada her geçen gün bir başkasını tartıştığımız, dinci gerici hocaların açıklamaları da işin bir diğer boyutunu oluşturuyor. "6 yaşında kız çocuğuyla da evlenilebilir", "Kız çocukların eve getirdiği para haramdır", "Kadın çalışırsa fuhşa teşvik eder" gibi birçok gerici açıklama adeta boca ediliyor. Gerici ve cinsiyet ayrımcı, kadın cinsini aşağılayıcı ifadelere, siyasi iktidarın müdahale etmemesi, aksine cesaretlendirmesi de kadın ve çocuklara yönelik suçların artmasının nedenlerinden biri. 6 yaşındaki çocukla evlenilir açıklamasının yapılması normal ama bunu eleştiren haberlerin yapılması sakıncalı kabul edilip, bu haberlere erişim engelleme kararı verilmesi bunun vahim bir örneğidir.

İNFİALİN GAZINI ALMAK

Çocuklara yönelik cinsel istismar suçlarında, faillere idam cezası verilmesinin talep edilir hale gelmesinin önemli nedenlerinden biri de yargı pratiği. Mahkemelerin, bu suça ilişkin olarak verdiği cezalar, maalesef sadece kamuoyunu derinden sarsan, protesto eylemlerine neden olan, toplumda infial yaratan vakalar olduğunda, bir "ceza" oluyor. Özgecan Aslan'ı öldürenlerin kısa süren yargılama neticesinde hiçbir indirim verilmeden ağırlaştırılmış müebbet cezasına çarptırılmasında veya Ensar Vakfı yurdundaki istismar davası sanığının 600 yıl ceza almasında olduğu gibi... Peki, ya bunlar dışındaki davalar?

Yargının tutumunun "diğer" davalarda ne olduğunu ise bizler yaşadığımız pratikten, basına yansıyan haberlerden acı bir şekilde görüyoruz. "Çocuğun rızası" gibi bir kavramı çocuğa yönelik cinsel istismar davalarında bir içtihat haline getiren mahkemeler, bu açıdan dahi çocuk istismarını cesaretlendiriyor. Tecavüz mağduru kadınlara "Neden bağırmadın, neden etek giydin" gibi kadını suçlayan sorular soran mahkemeler, aynı tutumu maalesef çocukların cinsel istismar davalarında da "çocuğun rızası" ifadesi ile sergilemektedir.

Küçük bir çocukla yetişkin bir insan arasında rızaya dayalı bir "cinsel ilişki" olabileceğini öngörmek ve bu yönde kararlar vermek Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi'ne aykırıdır. Ayrıca Çocuk Hakları Sözleşmesinde, Çocuk Koruma Kanununda, Medeni Kanunda 18 yaşın altındaki her birey çocuk kabul edilirken; Türk Ceza Kanununda 15 yaş sınırı belirlenmesi de çocuk hakları açısından hukuka uygun değildir.

ÇOCUĞUN ÜSTÜN YARARI İÇİN

Mağdur vekili olarak takip ettiğim ve basına yansımayan bir davada, üç kız çocuğuna da cinsel istismarda bulunan babanın davasında, mahkeme heyeti de dahil kız kardeşlerin yaşadıklarını dinlerken göz yaşlarımızı tutamadık. Ancak, buna rağmen çocuklarını istismar eden baba tutuklanmadı. Yani ne kadar "duygulansa" da mahkeme, yerleşmiş cinsiyet önyargılarını aşamadı.

Bu açıdan, intikam nidaları eşliğinde yürütülen hadım etme, idam gibi tartışmalar, çocuğa yönelik cinsel istismar suçlarını toplumsal bir mesele olmaktan çıkarmaya hizmet ediyor. Tüm bu çocuk yaşta evliliklere yeşil ışık yakılması, 6 yaşında çocukla evlenilebilir gibi akıl dışı açıklamalar, "ama çocuğun da rızası vardı" zihniyetinin mahkeme kararlarıyla meşrulaştırılması bütünlüklü şekilde ele alınmayınca, sorunun politik ve toplumsal kaynakları görünmez kılınıyor.

Her gün çocuğun cinsel istismarına yönelik bir başka vaka ortaya çıkarken, çocuklarımız daha da güvensizliğe itilirken, çocuğun üstün yararına sahip çıkmak için, çocukların çocuk olarak kalması için, çocuk sussa da bizim asla susmamamız gerekir.

NELER YAPILMALI?

- Çocuklar için etkili, kolay ulaşılabilir, güvenilir ve hak temelli başvuru mekanizmaları oluşturulmalı, çocuklar bu şekilde güçlendirilmeli.
- Ebeveynlerin ve çocuklarla çalışan uzmanların konuyla ilgili bilgi ve farkındalık düzeyleri artırılmalı, bu konuda hak temelli yaklaşım ve tutum geliştirecek güçlendirici çalışmalar planlanmalı.
- Çocuğa karşı her türlü şiddetin suç olduğu yasalarda yer almalı, bu konuda bildirim yükümlülüğünün bulunduğunun tüm toplum tarafından benimsenmesi sağlanmalı.
- Çocuğa karşı cinsel şiddet vakalarının hiçbir gerekçe ile cezasız kalmaması ve yargı mensuplarının çocuk istismarı konusunda hak temelli bir algıya sahip olmaları sağlanmalı.
- Önleyici ve koruyucu yaklaşıma sahip, etkili, hak temelli bir çocuk koruma sistemi kurulmalı ve sistemin etkisini izleyecek hak temelli bir izleme mekanizması kurulmalı.
- Yasa gereği 18 yaşını doldurmayan her birey çocuk olduğuna göre evlenme yaşı 18'e çıkarılmalı, 16 yaşında hakim izni ile, 17 yaşında veli onayı ile evlenmeye izin veren Medeni Kanun düzenlemesi kaldırılmalı.
- Çocukların gayri resmi evlendirilmesinin önlenmesine yönelik önlemler alınmalı. Bu tür birlikteliklere meşruiyet kazandıran uygulamalar önlenmeli ve söylemleriyle toplumda bu bilinci üreten kişilere dönük cezai yaptırımlar sağlanmalı.
- Çocuğun yargılama sırasında ikinci kez örselenmesini önlemeyi amaçlayan yasal düzenlemeler uygulanmalı. Bunun denetimi ve takibi sistemli olmalı.
- Çocukların okula devam takibi yapılmalı, devamsızlık nedenleri ortaya çıkarılıp çocuk lehine çözümlenmeli.
- Okullarda yeter sayıda ve yetkin rehber öğretmen bulunmalı, çocuklar etkin şekilde desteklenmeli.
- Cinsel istismar suçunun failinin de çocuk olması durumunda, çocuk fail bakımından cezalandırıcı değil onarıcı adalet ilkeleri uygulansın.

İSTİSMARI TEŞVİK EDEN ADIMLARDAN BAZILARI

- Anayasa Mahkemesi bir yasa iptaliyle "Çocukların cinsel ilişkiye rıza yaşının 15'ten 12'ye indirilmesi"nin önünü açtı.
- 2016 Kasım ayında çocuk istismarcılarının evlilik yoluyla cezasız bırakılmasını öngören bir önerge AKP Hükümeti eliyle Meclise getirildi. Önerge, halkın tepkileriyle geri püskürtüldü.
- 2017 Mayıs ayında çocuk istismarının önlenmesi için hazırlanan araştırma önergesi, AKP milletvekillerinin oy çokluğu ile reddedildi.
- Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'nın 2016 Faaliyet Raporu bakanlığın sorumluluk alanındaki birçok hedefin gerçekleştirilme oranı "sıfır" olarak belirtildi. Kadın, çocuk, engelli, yaşlı, şehit yakını ve gazilerin haklarının korunması ile ilgili bakanlık birimi hedeflerinden sadece 1'ine ulaştı. O da "Çanakkale Zaferi için 81 ilde mevlit okutma" planı!
- Yapılan bir yönetmelik değişikliğiyle çocuk istismarlarını en çok açığa çıkaran meslek grubu olan rehberlik öğretmenlerinin görev tanımı değiştirildi!

HADIM CEZASI İSTEMEK NE DEMEK?

HADIM cezası istemek, cinsel suçları işleyenleri 'hasta' görmek demektir. "Tecavüz ve tüm cinsel saldırının temelinde erkeklerin cinsel haz arzusu vardır", "Bazı erkekler kendilerini tutamaz, hastalıklı, sapık erkeklerin devlet eliyle bedenlerine müdahale edilmesi gerekir" düşüncelerinin ifadesidir. Oysa bu, doğru değildir. Tecavüz ve cinsel saldırı kadın-erkek arasındaki güç eşitsizliklerinden bağımsız düşünülemez.

İDAM İSTEMEK NE DEMEK?

İDAM 'kısasa kısas' hukukunun işlemesi demektir. Devlete bireyin yaşamını elinden alma hakkını verir, idam cezası adalet sistemini öç alma ve şiddet uygulama üzerinden kurar. Bütün araştırmalar ortaya koymakta ki idam cezasının olduğu ülkelerde cinsel şiddet ve cinayetlerde azalma olmuyor. İdam cezasının olduğu Hindistan, Afganistan, Pakistan, Suudi Arabistan, Irak, İran gibi ülkelerde tecavüz oldukça yaygın. Üstelik Türkiye'de idam cezası olduğu süre içerisinde tek bir erkek tecavüz nedeniyle idam edilmedi. Bunun aksine 10'u aşkın kadın erkekleri öldürdüğü için idam edildi.

Özgürlüğe giden yolu birlikte açacağız

Burcu DİYİP
Tuzluçayır Kadın Dayanışma Derneği

Kadın ve çocuklar üzerinde baskının arttığı şu günlerde taciz ve tecavüzün de arttığını görüyoruz. Geçtiğimiz haftalarda Mamak'ta yaşanan istismar olayından sonra neredeyse her gün gündemimiz bu konu.

Yanı başımızdaki mahallede 14 yaşındaki bir çocuğun istismara uğraması ve sonrasında mahallemizde hep birlikte yaptığımız yürüyüş ile birlikte, bu konu liselerde de kız öğrenciler arasında yoğun şekilde tartışılmaya başlandı. Görüştüğümüz lise öğrencileri, taciz ve tecavüz faillerinin en ağır cezayı almasını istiyor. Yasal yaptırımlar gerektiği gibi uygulanmazken, şu an bile bu tarz suçlar işleyenlere gerekli cezalar verilmezken idam tartışmalarına olumlu bakmıyorlar.

Günümüzde akademisyenler ve gazeteciler sadece düşüncelerini dile getirdikleri için içeri atılıyor; taciz, tecavüz gibi olaylardan tutuklanan suçlular ise iyi hal indirimi alıyor veya para cezası ile serbest kalarak sokaklarda rahatça dolaşabiliyor. Genç kadınlar bu durumun kendilerini daha da huzursuz ve güvensiz hissettirdiğini söylüyor.

Taciz ve tecavüz vakalarının bu denli artmasında "9 yaşındaki çocukla evlenilebilir" fetvasının verilmesi, hamile bırakılan 115 çocuğun hastane kayıtlarında gizlenmeye çalışılması gibi olayların etkisi olduğunu düşünüyorlar. "Artık 'Benim başıma gelmez' demiyoruz, diyemiyoruz. Çünkü olanlar bizlerden uzakta değil. Küçücük kardeşlerimiz dahi özgürce parklarda oynayamıyorlar, bir gözümüz sürekli onlarda oluyor" diyorlar.

Bizler uzun bir süredir "Peki, biz ne yapabiliriz?" sorusunu kendimize soruyoruz. Hukuki olarak haklarımızı, benzer bir olayla karşılaştığımızda nerelere başvuru yapabileceğimizi, psikolojik olarak başa çıkmanın yollarını öğrenmeye çalışıyoruz. En önemlisi ise mahallemizde de gördük ki yan yana olmak, sesimizi çıkarmak, susmamak hepimiz için çok çok önemli. Bu dayanışmayı büyütmenin önemini fark ediyoruz ve daha çok bir araya gelmeye çalışıyoruz.

Önümüzdeki günlerde Evrensel gazetesi okuru olan genç kadınlarla buluşmalar gerçekleştireceğiz. Sorunlarımızı ve üstesinden birlikte gelebilmek için yapacaklarımızı konuşacağız. Umudumuz o ki, sadece bir günlük, büyük olaylar yaşandıktan sonra yapılan bir buluşma olmayacak bu. Bundan sonra birlikte ve daha güçlü olmak için buluşacağız.

Bol kahkaha atacağımız, özgürce dolaşabileceğimiz, hayatın her alanında özellikle de eğitim ve iş yaşamında eşit fırsatlara sahip olabileceğimiz günleri konuşacağız. Ve o günlere giden yolu birlikte açacağız.

Çocukların çocukluğu, kadınların özgürlüğü ellerinden alınmasın

Ben 14 yaşında bir kız çocuğuydum. Büyüklerim beni evlendirme kararı almıştı. Artık bir çocuk değil, ev kadını olmamı istediler benden. Evet bu mümkün değildi. Çünkü ben 14 yaşında okula gidip arkadaşlarıyla oyun oynaması gereken bir çocuktum daha. Çok küçüktüm. Bir evin sorumluluğunu taşıyamazdım. İstemediğim bir evlilik yapmak zorunda değildim. Ama çocuktum işte, büyüklerimin düşüncesini uygulamak zorunda kalan bir çocuk. Artık onların gözünde bir çocuk değil 14 yaşında bir gelindim. İmam nikahı ile evlendirildim. Arkadaşlarım okula giderken, oyun oynarken, ben kocaman bir evin yükünü omuzlarımda taşıyordum. Bütün haklarım elimden alınmıştı artık. Zaman geçmiyordu da, geçiyordu işte.

16 yaşımdaydım, karnımdaki hareketlenmeler, sancılar korkutuyordu beni. Ve beklenen gün geldi. 16 yaşında bir çocukken bir kız çocuğum oldu. Ben artık anneydim. Küçük yaşta anne olmak ne kadar hissedilebilirdi ki... Ben hala camdan dışarıda oynayan çocukları, okula giden arkadaşlarımı içimdeki buruklukla izliyordum. Keşke diyordum keşke ben de onlar gibi okula gidebilsem. Hayallerimdeki gibi avukat olabilsem. Ama artık hayal bile kurmaya hakkım olmadığını düşünüyordum. Yine büyüklerimizin boş konuşmaları benim hayatımı yönetiyordu. Erkek çocuk doğurmamı istiyorlardı. 18 yaşımda ikinci kızım dünyaya geldi. Ama bu büyüklerimizi memnun etmedi. İlla ki erkek çocuk doğurmalıydım.

20 yaşımda bir oğlum oldu. Artık istedikleri olmuştu, erkek doğurmuştum. 20 yaşımda üç çocuk annesi oldum. Sorumluluklarım çok artmıştı. Onların ihtiyaçlarını karşılamak için bir şeyler yapmalıydım. Bir işte çalışamazdım. 26 yaşıma kadar sadece çocuklarıma bakıp evimle ilgilendim. Bir gün "Neden evde kazanç sağlamayayım" dedim. Sonuçta ben küçük yaşta büyük yükler taşımıştım. Kendi imkanlarımla yaptığım bir işim vardı artık. 27 yaşımda üç çocuk annesi olarak çocuklarıma daha iyi bir gelecek sağlamak için işimi daha da ilerlettim. Etrafta "Üç çocukla kadın başına yapamazsın" diyenleri hiç duymadım. Evde öğrendiğim işimle bir dükkan açtım. Kendi işimin patronu olmuştum. Çok güzel kazanç sağlamaya başladım.

Aylar sonra oğlum bir kaza geçirdi. Bu beni çok etkiledi. Sürekli oğlumun kaza geçirmeleri fikrimi tamamen değiştirdi. Dükkan çokta önemli değildi. Çünkü ben amacıma ulaşmıştım. Kadın başına yapamazsın dediklerini yapmıştım. Dükkanımı kapattım ama hala kazancımı bu işten sağlıyorum.

"Ben yapabildiysem her kadın yapabilir" diye düşünerek Tuzluçayır Kadınları Dayanışma Derneğinde gönüllü olarak kokulu taş, ahşap boyama ve kişiye özel tasarımlar öğretmeye çalışıyorum. Kadınların çabası ve mücadeleci olmaları daha da güçlendiriyor beni. Paylaşmayı çok seven bir insan olarak internet sitesi de açtım. Burada da kullanmadığımız tüm eşyaları paylaşarak geri dönüşümü sağlamaya, ihtiyaç sahibi olan insanların ihtiyaçlarını elimizden geldiğince karşılamaya çalışıyoruz.

Bir kadın olarak bunlara vesile olmak beni çok mutlu ediyor. Kadınlar mücadele eden, çaba gösteren ve sorumluluklarını yerine getirmek için çırpınanlardır. Bu yazı kadınların kadına verdiği cesaret ile yazılmıştır. Her çocuk gelin benim kadar şanslı olmayabilir. Çocukların çocukluğu, kadınların özgürlüğü elinden alınmasın. Paylaşmayı ve dayanışmayı seven insanlar olalım.

Büyümeyen Çocuk / ANKARA

Çocuklarımızı tembihlemekten yorulduk

Çocuk istismarı meselesini konuştuğumuz kadınların elinden gelen sadece çocuklarını sıkı sıkıya tembih etmek oluyor. Çünkü her gün duydukları haberlerin öznesi olmak istemiyorlar.

Zeynep ÇELİK
Sincan / Ankara

Adana'da 3 yaşında bir kız çocuğuna istismarda bulunulması ile ilgili haberler tüm Türkiye'de olduğu gibi Sincanlı kadınlar arasında da epeyce konuşuldu. Kadınlar idam, kimyasal hadım, caydırıcı cezalar gibi her yöntemi tartışıyor bu günlerde.

Biz de işçi, öğretmen, ev kadını, çeşitli kesimlerden kadınlara fikirlerini sorduk.

30 yıllık öğretmen olan Ayça toplumun kutuplaştırıldığını ve bu durumun çok tehlikeli olduğunu ifade ediyor. "30 yıllık öğretmenlik hayatımda hiç bu kadar cinsel istismarın, tacizin, tecavüzün olduğu bir dönem hatırlamıyorum. Toplum hükümet eliyle yozlaştırıldı, her gün birileri çıkıp akıl almaz bir açıklama yapıyor. Bu olayları bu kadar sık yaşamamızın sebebi bence bu. Bu tür olaylar daha caydırıcı cezalarla ve kız çocuklarının özgürleşmesi, erkek çocuklarından ayırt edilmemesi ile çözülebilir. İktidar söylemleri ve bakışı bu istismarcıları, tecavüzcüleri cesaretlendiriyor."

Ev kadını Asiye, "Çok acı bir şey bu, ben bu konuda konuşmak bile istemiyorum" dese de "Çocuklarımıza temkinler vermekten yorulduk. Erdoğan, bu sorunu çözmek zorunda, artık yeter" diye konuşuyor.

İki kız çocuğu olan Serap da "Çocuklarımız Allah'a emanet yaşıyor" diye başlıyor söze ve devam ediyor: "Sürekli çocukları uyarıyoruz, çok yakın tanıdıklarımız konusunda bile uyarıyoruz. 'Aman kızım biz yanınızda yokken kimseye güvenmeyin' diyoruz. Bu da ne kadar doğru onu da bilmiyorum. İdam olmaz tabii ama kimyasal hadım konusunda emin değilim. Türkiye'deki adalete de güvenimiz kalmadı. Müebbet hapis diye atıyorlar içeri, bir de bakıyorsun bir sürü indirimden faydalanmış."

Bize düşen sessiz kalmamak

Cemre ÇİĞDEM
Kocaeli

Son zamanlarda arka arkaya küçük çocukların istismar edildiği haberlerini duymak belki de bardağı taşıran son damla oldu. Otobüste, kafede, sınıfta her yerde insanlar istismar meselesini konuşur hale geldi. Tepkiler çok büyük. Patlayan öfke idam, hadım talebine döndü. Peki, çözüm gerçekten idam ve hadım mı?

Kocaeli Üniversitesi Ekmek ve Gül Kadın Çalışmaları Atölyesi olarak kampüste, bu meseleyi tartıştık. Üstümüze çöken bu karanlığı nasıl yırtacağımıza kafa yormaya çalıştık. Hepimizin kafasında soru işaretleri vardı: İstismarı idam ve hadım mı çözecekti? Bu suçun ortadan kaldırılması için neler yapılmalıydı? Devletin üzerine ne düşüyordu?

Bir arkadaşımızdan "İdam olmalı, böylece bu büyük suç cezalandırılır" tepkisi gelince suçu değil suçluyu ortadan kaldırmanın kalıcı bir çözüm olmadığını, idam cezası olan ülkelerde cinsel istismar olaylarının azalmadığını tartışmaya başladık. Bu tartışma idam cezasının çözüm olmadığı fikrini güçlendirdi.

Kadına ve çocuğa yönelik şiddeti ve istismarı önleyici politikaların olmaması da durumu bu noktaya getiriyor. Kanunlar düzenlenirken kadın örgütlerinin, çocuk hakları alanında çalışan uzmanların önerileri ve talepleri dikkate alınmıyor. İstismar suçlarıyla ilgili yeni düzenleme için bakanlardan oluşturulan komisyon buraları dikkate almalıdır. Bu süreç devam ederken çocuğun yararı düşünülmelidir.

Tartışmalarımızdan biri de çocuk istismarı meselelerinde çözüm olarak önümüze getirilenlerin hep istismar yaşandıktan sonrasını ele alıyor oluşu. Peki, istismarın yaşanmaması için ne yapmalıyız? Burada görev herkese düşüyor aslında. Anneye, babaya, öğretmene, bize, size, aslında toplumun tüm bireylerine... Eğitimdeki müfredattan, iktidardaki ve toplumdaki bakış açısına kadar pek çok şey değişmeli.

Tüm bunların yanında bize düşen bir de sessiz kalmamak. Sınıfta, fakültede, evde her yerde cinsel istismarı ve çözümlerini tartışarak sesimize bir ses daha katmalıyız. Bulunduğumuz her alanda, özellikle de üniversitelerde tartışmanın araçlarını yaratmalıyız. Çünkü bu karanlığı ancak beraber yırtabiliriz.

İstismarı görüyor 'muş' gibi... Hesap soracak 'mış' gibi...

Pınar DOKUZ
Mersin

Her gün yeni bir kadın cinayetine ya da cinsel istismar haberine uyanıyoruz. Kaldığı yurtta, gittiği okulda, oynadığı parkta ya da evinin sokağında cinsel istismara uğrayan çocuklar, ne kadar da çoklar. Hükümet yetkilileri "Hayır, vakalarda değil davalarda artış var" diyor. Yani "Açılan davalar olmasa, sizin haberiniz bile olmayacaktı" demeye getiriyorlar. Aslında yazımızın konusu tam da bu tür davalar ve bu davalara başta kamu görevlileri olmak üzere bakanlıkların ve hükümetin tavrı.

TEK BİR DAVA BİRÇOK SORU

Bugün yaşanan cinsel istismar vakalarının görünürlüğü, hükümet tarafından açılan davaların çokluğu üzerinden değerlendirilince aklıma, stajyer avukat olarak mahkemesine girdiğim Feray Şahin davası geldi. Feray, Toros Üniversitesi mimarlık bölümünde okuyan bir öğrenciymiş. İstanbul'dan izne gelerek her ne sebeple Feray'ın evine girdiği belli olmayan bir polisin tabancasından çıkan kurşunla hayatı sona ermiş. Antep'teki ailesini arayan kolluk, kızınız trafik kazası geçirdi, Mersin'e gelin demiş ama öldüğünü söylememiş. Üstüne üstlük hastane hastane acillerde çocuklarını aratmışlar. Aile çocuğunun ölü bedenine ulaşmış, katil zanlısı polis tutuklanmış ve davanın benim de katıldığım ikinci celsesi önceki ay görüldü.

Bakanlık adına davaya katılma talebinde bulunan avukat; dosyadan, ailenin avukatlarının bildirmesiyle haberdar olmuş, böylelikle -ikinci duruşmada- katılma talebinde bulunmuştu. Yani katil zanlısının da tutuklu yargılandığı bir kadın cinayeti sonrası Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı söylendiği ve propaganda edildiği gibi cinayet davasına kendisi müdahil olmamış, ancak ailenin avukatlarının çağrısıyla müdahil olmuştu.

Bu noktada sayısız soru akla geliyor: Usulen mahkemenin bakanlığa yazması gereken bilgi yazısı yazılmış mıydı? Yazıldıysa Bakanlık ikinci duruşmaya kadar ne yapmıştı? Kadın cinayetleri, taciz, tecavüz, cinsel saldırı, cinsel istismar; gerçekleştikten sonra yapılan yargılamaya katılınca, gerçekten çözüme ulaşılıyor mu? Veyahut Bakanlık gerçekten meseleleri çözüme kavuşturma saikiyle hareket ediyor mu?..

Bir kadın katledilmiş, tutanaklar tutulmuş, soruşturma yapılmış, kovuşturma açılmış, ilk duruşma görülmüş ancak Bakanlık bihaber.

'MIŞ' GİBİ YAPMAK

Demek ki, Bakanlığın kadın cinayeti, cinsel şiddet ya da cinsel istismar davalarına müdahil olması için önce davanın açılması sonra da o davanın bir şekilde görünür olması gerekir. Yoksa Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, "mış" gibi yapıyor. Tacizi, tecavüzü, cinayeti, cinsel şiddet ve istismarı görüyor "muş" gibi. Müdahil oluyor "muş" gibi. Katillerden hesabı soracak "mış" gibi...

Mesele önce sağır sultan duyana kadar sessiz sedasız kalıp, sonra davaya katılınca çözülmüyor elbette. Elektronik kelepçelerin, butonların çözemediği gibi. Üstelik rızası vardı, psikolojisi bozulmadı, dekolte giyinmişti veyahut yemek yapmamıştı indirimleri bir yanda; kimyasal hadım, yağlı urgan tartışmaları bir yanda. Şiddete maruz kaldığı ayan beyan ortada olan kadınları eve yollayan emniyet, iyi hal indirimi uygulamak için didik didik sebep arayan mahkeme, hepsinden önceyse kürsülerden şiddeti, cinsiyetçiliği ayyuka çıkaranlar susmadan, ne hadım ne idam çözüm olacak gibi görünüyor.

Bu dünya hepimize yetecek kadar büyük, inanın!

Ben yıllardır ücretli öğretmenlik yapmaktayım. Son birkaç yıldır da zihinsel engelli çocuklara öğretmenlik yapıyorum. Bu süreçte birçok hayat hikayesiyle karşılaştım. Yoksulluk, kötü aile ortamı, sevgisizlik, şiddet... Ama en ağrıma giden Suriyeli öğrencimin hikayesiydi.

Öğrencim bir kız çocuğu. Suriye'de savaşın ilk yıllarında, henüz 7 yaşında iken babasını kaybediyor. Annesi ise o yıllarda küçük kardeşine hamile. Kendisi de evlerinin yakınındaki bir patlamada kolundan yaralanıyor. O süreçte kardeşi doğuyor. Yaşadığı bölge IŞİD'in elinde. IŞİD'in orada yaptığı yıkımlar, savaşlar, katliamlar yetmezmiş gibi bir de bölgede kimsesiz çocukları zorla alıyor ailelerden. Öğrencimle birlikte kardeşini de almak isteyen IŞİD'e karşı anne, çocuklarını vermek istemiyor. Çocuklarını kurtarmak için başka birisiyle evlilik yapmak zorunda kalıyor. Evlendiği adam çocukları kendi soyadına alıyor, IŞİD'e kurban gitmesinler diye. Kadın bu savaşta yalnızca eşini değil birçok yakınını da kaybediyor. Çocuklar tam anlamıyla tehlikeden kurtulamadıkları

için aile Türkiye'ye geliyor.

Türkiye'de de sorunları bitmiyor elbette. IŞİD tehlikesinden kurtulmuş olsalar da burada da yoksulluk, yabancılık, korku, kaygı peşlerini bırakmıyor. Ama yine de hayata tutunmaya çalışıyorlar. Bana geldiğinde öğrencim okuma yazma bilmiyordu. Bir ay gibi kısa zamanda okumayı öğrendi. Her yeni şey öğrendiğinde gözlerindeki umut ışığının arttığını görebiliyorum.

Onunla yaptığım sohbetlerde Türkiye'yi güzel bulduğunu, buraya savaş sebebiyle geldiklerini söylüyor. En büyük arzusunu sorduğumda ise gözlerindeki ışıltıyla beraber ülkesindeki savaşın bitmesi ve geri dönme isteğini belirtiyor.

İşte ben kendi penceremden savaşın nasıl bir yıkım getirdiğini ve neden bitmesi gerektiğini böyle görüyorum.

Bu benim gördüğüm hikayelerden sadece biri. Görmediğimiz, duymadığımız ama bir hikayeden çıkardığımız sonuçla bile, savaş en çok çocukları ve kadınları yaralar diyebilirim. İnsan olarak dileğim dünya üzerinden savaş eyleminin yok olması. Bu dünya hepimize yetecek kadar büyük inanın.

Atanamayan ücretli bir kadın öğretmen / KOCAELİ

Hazırlayan: Berivan BALKAY

Modanın 'insan bedeli'ni gözler önüne seren günlükler

Güney Asya'da dünya çapında moda markaları için kıyafet üreten kadınların yazdıkları günlükler, çok ucuza ve çok uzun çalıştırıldıklarını, her gün tacizle karşı karşıya olduklarını ve müdürlerin onlara sürekli bağırdığını ortaya çıkardı.

Kamboçya, Hindistan ve Bangladeş'te 500'den daha fazla kadın işçiyle yapılan ve bir yıl süren araştırma, işçilerin ailesini geçindirmek ve kirasını ödeyebilmek için sürekli fazla mesaiye kaldığı ya da eşlerinden ödünç para aldıkları sonuçlarını ortaya çıkardı.

Araştırmacılar "Günlüklerin amacı modanın 'insan bedeli'ni göstermek ve işçilerin hayatını iyileştirmekti" diyorlar. Moda endüstrisi üreticileri, özellikle 2013'te Bangladeş'te Rana Plaza'nın çöküşünden sonra çalışma koşullarını ve işçi haklarını iyileştirme konusunda baskı altında.

Araştırmacılar, bu üç ülke arasında Hindistan'ın yaşam ve çalışma koşulları bakımından diğerlerinden daha iyi olduğunu ifade ediyor. Saat ücreti en düşük olan ve sürekli borç almak zorunda kalanlar Bangladeşli kadınlar. Kamboçya'da ücretlerin düşüklüğü, fazla mesaiye rağmen, çoğu işçinin tıbbi bakım ve beslenme konularında sıkıntı yaşamasına neden oluyor. Chenda'nın Kamboçya'da yaptığı bir araştırmaya göre, işçilerin çoğu 20'li yaşlarda, ilkokul eğitimi almış ve evli. 48 saatlik bir çalışma karşılığında ancak 45 dolar kadar bir ücret alabiliyorlar.

Mikrofinans Fırsatlar adlı "küresel sivil toplum örgütü"nün İcra Müdürü Guy Stuart, "Düşük ücretin ve belirsizliğin birleşmesi karşısında gördüklerimiz direnç hikayeleridir" diyor.

DÜNYADA 8 MART'A DOĞRU

LONDRA/İNGİLTERE

Dünya Emekçi Kadınlar Günü için Londra'da 150'den fazla etkinlik planlandı ancak bugüne kadar yapılanların en büyüğü '4 Mart Kadınlar Yürüyüşü' olacak. CARE International UK'nin ev sahipliği yapacağı bu yürüyüş, "cinsiyet eşitliği açısından küresel bir hareket olarak" tanımlanıyor. Tüm dünyada kadınların karuz kaldığı cinsiyetçilik, taciz, istismar ve şiddetin yanı sıra, İngiliz kadınlarının ilk kez oy kullanmasının 100. yılı olması da düzenlenen etkinliklerin gündemi.

LOS ANGELES, NEW YORK / ABD

8 Mart, bugün Los Angeles şehir merkezinde kutlanacak. Ocak ayında Los Angeles'ın ev sahipliği yaptığı ve yaklaşık 6 yüzbin kişinin katıldığı kadın yürüyüşünden daha büyük ve daha kalabalık olması bekleniyor. Los Angeles'taki yürüyüşte, Cinsiyetler Arası Uçurum Raporu'nun göstergelerinin "harekete geçirdiği" patronların sloganı #PressforProgress (İlerleme İçin Bastır). Feministler ise 'Başkaldırı: Feminist Bir Geleceğe Doğru!' sloganıyla yürüyüşte yer alacak.

Amerika'nın en büyük şehri New York'ta ise Uluslararası Kadın Grevi hareketinin 8 Mart günü düzenleyacaği yürüyüşe binlerce kadın ve erkeğin katılması bekleniyor.

MELBOURNE / AVUSTRALYA

Avustralya'nın 25 şehrinde çeşitli etkinlikler yapılacak ve muhtemelen en önemlisi Melbourne'da gerçekleşecek. 8 Mart günü her yaş grubundan ve farklı etnik gruplardan oluşan onbinlerce insan, Melbourne sokaklarında yürüyecek. (Uluslararası Kadınlar Günü-International Women's Day) IWD Melbourne Facebook Grubu, 8 Mart için ekonomik eşitlik, tüm kadınlar için yaşanılabilir bir gelir, sendika hakkı, ücretsiz ve erişilebilir sağlık hizmeti, uygun fiyatlı konut gibi çeşitli taleplerini yayımladı.

Seks karşılığı insani yardım rezaleti!

Suriye'deki kadınların Birleşmiş Milletler ve uluslararası yardım kuruluşları adına görev yapan erkekler tarafından yiyecek karşılığında cinsel ilişkiye girmeye zorlandıkları ortaya çıktı. BBC, 3 yıl önce istismara ilişkin uyarıların yapıldığını, ancak yeni yayımlanan rapora göre ülkenin güneyinde bu durumun devam ettiğini belirtti.

Raporda "Suriye'nin Sesi 2018" başlığı altında yer alan bazı maddelerde;

- Kadınların yiyecek alabilmek için 'cinsel hizmetler' adı altında kısa süreliğine görevlilerle evlendikleri,
- Distribütörlerin kadınların telefon numaralarını istedikleri,
- Kadınların evlerine yardım yapıp, karşılığında bir şeyler istedikleri,
- Hizmet karşılığı olarak kadınlarla bir gece geçirdikleri kayıtlara geçti.

Yardımcı işçiler, erkeklerin yiyecek ve taşıma karşılığında cinsel istekte bulunduklarını, Suriyeli kadınları sömürdüklerini, kadınların bu sebeple dağıtım merkezlerine gitmeyi reddettiğini söylediler. Bir işçi BBC'ye, "Suriye personelinin erişemediği tehlikeli bölgelere yardım etmenin tek yolu üçüncü şahısları ve yerel yetkilileri kullanmak olduğu için bazı insani yardım kuruluşlarının bu sömürüyü görmezden geldiğini" söyledi. Bu iddiaları Mart 2015'te Ürdün'deki bir mülteci kampında kalan kadınlardan duyan insani yardım danışmanı Danielle Spencer, Daara ve Quneitra gibi bölgelerdeki yerel konseylerdeki erkeklerin kendilerine seks karşılığında yardım teklifi sunduklarını anlatan bazı kadınlar üzerinden inceleme yaptı. Spencer, BBC'ye "Teslim edilen yardımları kesmişler. Daha sonra da bu kadınları cinsel ilişkiye girmek için kullanıyorlardı" diyor ve insani yardım kuruluşlarının bu istismarı görmezden geldiğini belirtiyor.

ONUN ADI HEPİMİZ

Meltem TEKER

Merhaba kadınlar... Bugünkü selamımız yalnızca benden değil; ayrıca kimden biliyor musunuz? Hepimizin, yüreğinde yer alan "anne" imgesinin, belki de en hassas yerinde sakladığı Gülsüm Anne'den.

Geceden kalma boz bulanık karanlığı dağıtarak gelen yeni günün ışıltısını, gülüşüne harmanlayıp, sıcacık ekmeğin gevrek tınısını sesine serpiştirerek gelmiş yanımıza Gülsüm. Kırık kolunun acısını, avucuna sımsıkı saklayarak anlatıyor şikayetlerini. Zaman ilerleyip de sohbetimize, taze demli çayın tadı karışınca, bir "kadın" olarak onu daha yakından tanımaya çalışmamı makul karşıladı tabi...

1972 Dersim doğumlu Gülsüm. Dokuz çocuklu ailenin beşinci çocuğu. Babası, yörenin ileri gelenlerinden, halkın güvenini kazanmış, akıllı, becerikli, örnek insan. Yaklaşık yirmi beş yıl, köyün muhtarlığını da yapmış, hocalığını da... "Babam bizi etrafına toplar, kitaplar, masallar okurdu; cenazelerde de Kur'an okurdu. Yeri gelir diş çekerdi, yeri gelir aileler arası anlaşmazlıkları çözer, onlara öncülük ederdi. Köy yerinde rahat yaşadık. Anlı şanlı maddi durumumuz da yoktu. İçimizde kalan yüksekokullar okuyamamak oldu. Babamın muhtar maaşı olduğu için yatılı okula kayıt edilemedik. Onlar, kız erkek ayırmadan hepimizi okutmak istedi. Yazık ki olmadı. Zaten sonra da köy boşaltmalar başladı... Ne anneden ne babadan bir fiske yemeden büyüdük."

Burada, çayına iki şeker istiyor. Huzur yayan bir nefesle yüzüme eğiliyor; "Onlar birbirini hep dengelerdi." Babasının hayata bakışını, onun kütüphanesini, çocukluk anılarını büyük bir keyifle anlatmaya devam ediyor. İnsan ayrımı bilmeden büyüdüğünden, hayatta en büyük nimetin "hoşgörü" olduğundan, bunun her daim bilinmesi gerektiğinden bahsediyor...

1992 senesi, İstanbul'a, evli ağabeyinin yanına gelmiş Gülsüm. Emekçi yoksul semtlerden biri. Tekstil atölyesinde çalışmak istemiş. Bu konuda hiçbir baskı veya zorlama yaşamadığını ısrarla yineliyor. Eşiyle de iş arkadaşları aracılığıyla tanışmış. O vakitler evliliğe karşıymış. Ne zaman evlilik konusu geçse, temkinli yaklaşıyor hatta karşı olduğunu belirtiyormuş. Babasından aldığı destek, onun övünç kaynağı olmuş. "Kızlarım istemediği sürece asla evlenmeyecekler" cümlesi hala kulağındaymış Güslüm'ün... Eşi de Gülsüm'ün yaşının küçük olduğunu zannederek, incinmesin diye, ona hiç açılmadan birkaç yıl beklemiş. Ta ki köyün tadı tuzu kalmayıp, ailece göç edilen bu semtte, Gülsüm düzenini kurup, ona "Evet" diyene kadar...

Gülsüm gururla sarılır oğluna: 'Tabii ki alırsın biliyorum. Zaten bana en büyük hediye sizsiniz.' Olanları hüzünle izleyen kuyumcunun yarım yamalak tesellileri hala kulağında Gülsüm'ün.

ESASLI BİR KIZ KARDEŞ

Evliliklerinin ilk yılları, ekonomik nedenlerle, eşinin ailesi ile birlikte yaşamışlar. "Asıl mücadelemiz beş yıl sonra evimizi ayırınca başladı" diye devam ediyor anlatmaya. "Eşimin kesim atölyesi vardı. Ekonomik krizde kapandı. Haliyle, geçici işler dönemi başladı. Simit sattık. Ekmeğimizi yemeğimizi halletmiş olduk. Son çocuğuma hamileyim. Haberim yok, çünkü adet oluyorum. Önceki gebeliklerde yaşadığım hiçbir şikayeti yaşamıyorum. Ne bulantı, ne başka bir şey. Aşırı kanama şikayetiyle gittiğim doktor, bana hamile olduğumu söyledi. Çaresiz aldıracağım. Muayene sonrası doktor bana bakıp, aynen şunları söyledi; burdan çıkıp eve git ve öteki çocuklarını öldür. Aynı şeyi yapmış olursun. Çünkü bebeğin kalp atışları var."

Annesinin çektiklerini bildiğinden midir nedir, 8 aylık doğmuş bebeği. Eşi de işlerini epey düzeltmiş bu arada. Gülsüm, çocuklarının başında, ev okul arası mekik dokuyor. Çocuklar birer sene arayla başlamışlar okula. Nasıl olduğunu anlayamadan, eşinin işine son verilmiş bu arada. Geçici işler dönemi yine dayanmış kapıya. Bu kez "diyabet" denilen illeti de getirmiş yanında. Çocukları okula bırakıp, evde küçük el işçiliğine koyuluyor, bulabildiği her işe dört elle sarılıyor Gülsüm. Eşi hızla kilo kaybediyor, üşüyor... Gülsüm haziran ayında soba kurmak zorunda kalıyor. Hafta sonları ve gecelerde düğün salonlarında temizlikte çalışarak ekmeğini bir lokma daha artırmanın derdindedir artık. Tam bir buçuk sene kirasını veremediği ev sahibinden bahsediyor sonra. "Kardeşlerinin, akrabalarının tüm kışkırtmalarına rağmen beş kuruş para almadı benden. Esaslı bir kız kardeş olsa bu kadar yapardı."

HALA BEKLENEN HEDİYE!

Gülsüm ve eşi, hem sağlıklarını hem de maddi durumlarını biraz toparlayınca yüzleri de gülmeye başlamış artık. Bir gün, Anneler Günü hediyesi almak için çocuklar ve babaları ellerinde ne var ne yok birleştirip tek taş yüzüğü getirir takarlar Gülsüm'ün emektar parmağına... Gülsüm, gözünden akıttığı tek damla gözyaşını siler o sırada. Mayısta aldığı hediyeyi, eylülde satmak zorunda kalmıştır. Oğlu, "Anne nereye?" diye sorduğunda; "Az yukarı gidip geleceğim" diye kısa kesse de, ısrarla annesinin peşinden gelir. Bu kez ağlayan oğludur kuyumcuda. "Şimdi beşinci sınıftayım. Ortaokul bitsin, liseye başlarken sana bu yüzüğü ben alacağım." Gülsüm gururla sarılır oğluna: "Tabii ki alırsın biliyorum. Zaten bana en büyük hediye sizsiniz." Olanları hüzünle izleyen kuyumcunun yarım yamalak tesellileri hala kulağında Gülsüm'ün. Dalından sarkan kuru bir yaprak gibi titreyerek, ikimizin de boğazını kazıyan o cümleyi sarf ediyor ardından. "Hala bekliyorum!" ⇨

EKMEK... KAHVALTI İÇİN

Çok geçmeden, geçirdiği bir ev kazasıyla ayağı kırılır Gülsüm'ün. Altı ay alçı sonrası fizik tedavi görmeye başlar. "O halimle ayakta kalarak çalıştım. Tuvalet temizledim, helal kazandım. Kapımdan içeri bir lokma haram sokmadım. Tekstile geçtim. Ayağım el verdiğince makine başından ortacılığa, yorulunca iş temizlemeye her kademede ter döktüm. Çocuklar büyüyor. Ev çok nemli ve küçük. Taşınma telaşına girdik. Ev arıyoruz. Haziran gelip çattı. Eşimle oturup hesap yapıyoruz. Gezi olayları başlamış. Ortalık karışık. Hani bir laf vardır; öleceğini bilsen mezarını kendin kazarsın. Ne bilelim başımıza gelecekleri..."

Gülsüm'ün oğlu, ortaokul mezuniyet töreni heyecanındadır. Alışverişler yapılmış, güç yettiğince ihtiyaçlar alınmıştır. Annesi oğluna harçlık bile vermiş. Tam 5 TL... Oğlan, iki buçuk lirasına döner ekmek alır. Bir lirasını sanal oyuna harcar. Kalan bir buçuk lirası ise törende patlatacakları "kız kaçıran" dedikleri oyuncak için harcanmış. İşte çocuk dünyasının eşsiz mutluluğu... Akşamın alacakaranlığı çökmüş. Dışarı kalabalık, gençlerin halayına gaz bombaları karışmakta. Herkes çocuklarının telaşında. Yorucu, karmakarışık gecenin ardından, sabahın ilk ışıkları semte yayılmaya başlamış. Kahvaltı için ekmek alınacak. Gülsüm tam kapıya çıkacakken, oğlu atılıyor öne. "Anne ben gideyim. Bak eşofman giymişim. Daha hızlı koşarım" demesi ile çıkması bir olmuş. Gülsüm'ün içinde ince bir sızı, tam arkasından çıkmaya hazırlanırken, kapının zili acı acı çalmış. Çocuklar balkona, anneleri kapıya fırlamış. Çığlıklar içinden duyulan tiz bir ses tüm kulakları doldurmuş aniden: "KAFASI KIRILMIŞ!.."

UMUT HEP VAR

Bardaklarımızda bekleyen yarım kalan çaylar, etraftaki her şey gibi sessiz, mahzun dinliyor Gülsüm'ü... O ise, odanın her köşesinde, yavrusundan bir iz bulma telaşıyla devam ediyor sözlerine. "Aklıma hiçbir şey gelmiyor. Dışarı çıktım. Komşu kadın beni gördü. Bana sarıldı. Hem dinliyor, hem inkar ediyorum. Ameliyathaneye almışlar. Konduramıyorum. Çektiğim her şeyin dışında, bu süreç bambaşka oldu. Her gün, her sabah, her dakika, çalan her telefon içimde kor kor yanıp söndü. Toz kondurmuyorum. Umut hep var. Önümde eriyor. Ben de eriyorum. Yalvardım doktorlara. Ne gerekiyorsa benden alın, ona takın, beynimi vereyim. Olmuyormuş! Onun acısı bir yandan, haklı haksız yorumlar bir yandan. Ben kendimi unuttum. Kaldıracağım dedim. Kaldıramadım. Yarası o kadar ağırmış ki beyni yakılmış atılmış yavrumun. Sonra da kaybettim onu."

Evet, annesine dahi belli etmeden, sessiz sedasız dünyaya gelen bu ana kuzusu, giderken bıraktığı depremle, hepimizin yüreğini sarsmaya devam etmekte...

SÖZÜN BİTMEDİĞİ YERDEYİZ ŞİMDİ!

Gülsüm, onlarca kez gözünde kuruttuğu yaşları bana gösteriyor. Kadınları selamlıyor tüm direnciyle. "Çocukların üzerinde, 'kirli elleri' kabul etmiyorum. Hele ki onlara art niyetle bakılmasını asla... Onlar masum. Küçük yaşta evlendirmeyin kızlarınızı. Onlar ne anlar sağdan, soldan, evlilikten. Dokunmayın onlara. Karartmayın geleceğimizi..."

BİTMEYEN KAYGILARIMI DA ÇANTAMA KOYDUM, ARKAMA BİLE BAKMADIM

12 yıllık mesleğimi bıraktım

Zahide ÇERİKÇİ KİPER
Esenyalı / İstanbul

Çalışıp üretmek beni çoğu zaman motive eden durumlardan biri olmuştur. Ortaya iyi bir şeyler çıktığında da insan kendini işe yarar bir pozisyonda buluyor. Fakat belli ekonomik kaygıları yaşayan biriyseniz üretim alanınız genellikle kısıtlıdır. Bu durumda olanlarımız için meslek edinme olanakları sosyal ve ekonomik nedenlerden ötürü elinden alınmıştır.

Ben de bu sosyal ve ekonomik koşullardan nasibini alanlardanım. Para kazanıp geçimimi sağlamak adına yapmış olduğum birbirinden farklı işlerden sonra, bir anda artan sorumluluklarımla beraber, "Artık bu son mesleğim olsun" dediğim kuaförlük işime bir yıllık bir eğitimden geçerek başladım. Yine bir yıllık çalışma hayatından sonra yaşadığım mahallede bir kuaför salonu açmayı düşündüm ve beni cesaretlendiren bir ortaklık kararı sonucunda kolları sıvayıp esnaflığın ve zanaatın birliğiyle işe başladık. Kısa bir süre sonra salonun müşteri potansiyelinin iki emeğe yetmemesi yüzünden ve çalışma arkadaşımın cinsiyeti nedeni ile (fazla mutaassıp bir mahalle oluşundan) dükkanı ben devralmak durumunda kaldım. İlk beş yıl üç kişi çalışırken, sonraki beş yılda iki ve son iki yılda da tek başına kalmıştım.

SAÇ KESİMİ BİLE LÜKS HALE GELİRKEN...

Kadınların mutfak masraflarından ayırıp kendilerini iyi hissettirecek bir saç kesimi yaptırması bile bir lüks haline gelmişti artık ve ben biraz da utanarak ücret limitini belirtiyordum. Oysa bir sigara parasının çok az üzerinde, kırk beş dakikalık bir emekle işimi bitiriyordum. Eğer bir bakkal dükkanı çalıştırmış olsaydım çoktan iflas etmiş olabilirdim. Özellikle Gezi olayları başladığında yapmış olduğum işe olan isteğim de azalmıştı ve insanların yemeye ekmek bulamadığı bir ülkede kadınların güzelleşmesine katkıda bulunmak beni mutsuz etmeye başlamıştı. Fakat bir taraftan bakıp büyütmekte olduğum çocuklarım olunca başka bir mücadele söz konusu oluyor.

On yıllık bir mücadeleden sonra iki yıllık son maraton benim için dönüm noktası olmuştu. Artık tek başına çalışmam gerekiyordu, koşullarım başka türlüsünü kaldırmıyordu. Buna rağmen her türlü olumsuzlukla kendimi ekonomik açıdan var ettiğim emektar dükkanıma veda etmek zorunda kaldım. Esnafın sırtına vurulan gelir vergisi, kullanılan malzemelerin yurt dışından gelmiş olması nedeni ile üzerine konulan ek vergiler, esnafın kamburu oda aidatı, elektrik, su, telefon, kira vs. derken kalan üç kuruş para ve aynalarda asılı kalan güzelleşme çabaları yüzünden hiç pişmanlık duymadan, on iki yılın ödenmemiş gelecek güvencesi ile, bitmeyen ekonomik kaygılarımı çantama koyarak ve güzelliği daha gerçek alanlarda bulmak umudu ile arkama bile dönüp bakmadan oradan ayrıldım. Yıllarca devlete ve dükkan sahibine çalışmış olmanın verdiği ezilmişlik duygusu ile hayatıma kaldığım yerden devam etmek üzere evimin yolunu tuttum.

Kadınların mutfak masraflarından ayırıp kendilerini iyi hissettirecek bir saç kesimi yaptırması bile bir lüks haline gelmişti artık ve ben biraz da utanarak ücret limitini belirtiyordum.

Aileden taksici

Figen ve ‘sarı şeker’i

Eylem LODOS / Elif BAŞER
Eskişehir

Kim demiş kadından taksici olmaz diye? Olur, çok da güzel olur... “Elinin hamuru ile erkek işine karışanlardan” biri de Figen Altuğ. Eskişehir’de taksi şoförlüğü yapıyor. Aynı zamanda stadyumda güvenlik görevlisi olarak çalışıyor.

Toplumda erkeklere atfedilen iki işte birden çalışan Figen Altuğ ile Tarihi Odunpazarı Bölgesi’nde yer alan Eskişehirli araba sevdalıları tarafından kurulan AutoShow 26 adlı dernekte bir araya geldik. Kadın taksi şoförü ve güvenlik görevlisi olmanın zorlukları, arabalar derken koyu bir sohbete başladık...

UZAYLI GÖRMÜŞ GİBİ...

Figen Altuğ, daha 22 yaşında. Bir yıldır taksi şoförlüğü yapıyor. Taksiye binenlerin kendisini gördüğünde çok şaşırdığını söyleyen Figen, “Kimse beklemiyor. Kadınların ilk tepkisi genelde iyi yönde, onlar daha çok ‘Başka meslek yok muydu, neden taksi?’ gibi sorular soruyor. Ama erkeklerden ‘Kadınlar araba kullanır mı? Kadın taksici olur mu?’ tarzında şeyler duydum” diye anlatıyor karşılaştığı tepkileri. Ama şimdiye kadar öyle “çok sert bir tepki ile karşılaşmadığını” da sözlerine ekliyor.

Figen, gündüz çalışmayı tercih ettiğini belirtiyor. Kadın şoför olarak trafikte olumsuz durumlarla karşılaşıp karşılaşmadığını soruyoruz. “Arabanın üstüne doğru geliyorlar, sıkıştırıyorlar, bir de şimdi cam filmlerini kaldırdık, arabanın içinde beni gören uzaylı görmüş gibi bakıyor” diye yanıtlıyor. “Onlar beni sıkıştırdığında el kol hareketi yapıyorum. Copum, biber gazım ve elektro şokum var” diye de ekliyor. Gülüyoruz...

BEN DE ONLARIN ÜSTÜNE GİDİYORUM

Taksi şoförlüğünün yanısıra stadyumda özel güvenlik görevlisi olarak çalışan Figen, yaptığı işi, “Stadyumda bilet kontrol ediyorum, kavga çıkınca seyircinin arasına geçip kavga ayırıyorum” diye anlatıyor. Zorlanıp zorlanmadığını soruyoruz, “zorlanmadığını” söyleyerek, “Artık alıştığım için kolay geliyor. Onlar benim üstüme geldikçe ben de onların üstüne gidiyorum” diyor.

Her iki işin birbirinden farklı ve birbirini etkileyen yanları olduğunu söylüyor. “Aslında güvenlik işi yaparken daha çok tepki alıyorum. ‘Bu kadın, bu bir şey yapamaz’ diye düşünüp beni umursamıyorlar. Ama takside cevap vermeyince susmak zorunda kalıyorlar. Güvenlik olmak takside de çok işime yarıyor, kendimi savunmayı biliyorum” diyen Figen’e ailesinin taksici olması ile ilgili ne düşündüğünü sorduk.

ARABA TUTKUNLARININ DERNEĞİ

Babasının kendisine her zaman destek verdiğini anlatan Altuğ, “Benim dedem, babam ve ağabeyim taksici. Şoförlük bizim aile mesleği, küçüklüğümden beri taksilerin içinde büyüdüğüm için sarıya karşı bir aşk oluştu bende” diye konuşuyor.

“Sarı şekerim” diye seslendiği arabasını çok sevdiğini dile getiren Figen Altuğ ve Eskişehir’deki diğer araba tutkunları AutoShow 26 diye bir dernek kurmuş. Derneğin AutoShow Women diye bir de kadın grubu var. “Burası kardeşlik yeri” diyen Altuğ, sadece erkekler için etkinlikler düzenlemediklerini de özellikle belirtiyor.

Kadınları artık bi rahat mı bıraksanız!

Zeynep ÇELİK
Ankara

Bizim çocuğun kreş ödevi için Youtube’a ‘Keçeden kivi yapımı’ yazınca sayfanın aşağı kısımlarında alakasız olarak ‘Her Kadının Bilmesi Gereken 20 Görgü Kuralı’ diye bir video gördüm. Merak edip açtım, ağzım açık izledim ve birkaç şey yazamadan geçemedim.

“Görgülü ve asil bir leydiye dönüşmek istiyorsanız...” diye başlayan video, “Sadece süslenmek ve makyaj yapmak bir kadını ilgi çekici hale getirmez...” diye devam ediyor. Zaten kadınların tek amacı ilgi çekici olmak! Neymiş; “Gerçek bir leydi asla düğmeleri zor kapanan bir gömlek giymez”miş. Dar pantolon giyilmemeli, abartılı takılar takılmamalı, aşırı makyaj yapılmamalıymış...

“Bir kadın sinirlerini kontrol edebilmeyi ve düzgün cevaplar vererek kendini ifade edebilmeyi bilmelidir...” Mesaj açık: Sen sinirlerini kontrol et ki sonra evde koca veya işyerinde patron bağırdığında sen de ona bağırırsan ne kadınlığın kalır ne de leydiliğin!

“Görgülü bir kadın ailesi ve arkadaşları dışındaki kişilere hapşırdıklarında ‘çok yaşa’ demez” ... “Görgülü bir birey kendisine ikram edilen şeyleri geri çevirmez”... “Bir kadın saçı açık bir şekilde terleyene kadar dans etmez”... “Çorbanız sıcaksa sakın üflemeyin, hoş bir görüntü olmaz”... “Saçlarınla oynama, tırnaklarını yeme, ayaklarını sallama...” Böyle böyle bolca cümleler kurulmuş. İnsan hangisine sinirleneceğini şaşırıyor.

“Görgülü bir kadın ağzını aça aça gürültülü kahkahalar atmaz, gülmenin de bir adabı vardır” Bu biraz tanıdık geldi sanki... “Bağırarak da konuşmaz. Net ve anlaşılacak bir ses tonuyla konuşmak yeterlidir.”

ÇİZİLEN SINIRLAR FAİLLERE BAHANE

Video ciddiye alınacak gibi değil aslında. Ama şiddetin korkunç boyutlara ulaşmasında sürekli “Kadınların ne yapmaları, ne yapmamaları gerektiğinin” söylenmesinin payının ne kadar büyük olduğuna her olayda tanık oluyoruz. Kimi izleyene ‘masumane’ gelebilecek videodaki içerikler, yüzlerce kadının canını aldı, hayatını karartttı. Kahkahamıza, oturup kalkmamıza, rujumuza, konuşmamıza, kıyafetimize, ne zaman nerede olabileceğimize vb. çizilen sınırlar faillere bahane oldu, suçlarına meşruiyet kazandırdı, cezaları hafifletildi.

Kadınları artık bi rahat mı bıraksanız? Biz kadınlar, kız çocuklarımızı istedikleri şeylere gülme konusunda cesaretlendirip, yaşı, cinsiyeti, sosyal statüsü ne olursa olsun istemedikleri şeyleri yapmaları konusunda baskı yapan insanları uyarmaları ve gerekirse onlara bağırmaları konusunda destekliyoruz. Erkekse pembe, kızsa mavi kıyafet giyebilmelerinin normal olduğunu söylüyor; tamiri kadınların, yemeği ve temizliği ise erkeklerin gayet de yapabileceklerini aşılıyoruz. Kız çocuklarının ‘pembe bebeklere’ hapsedilmesine izin vermeyeceğiz. Hodri meydan!

Bütün bunlar sadece kadın olduğumuz için...

Dr. Senem ASLAN

Kadın cinsini erkek cinsinden ayıran anatomik, fizyolojik ve hatta psikogelişimsel farklılıklar kadının erkekten daha fazla sağlık sorunu yaşamasına, bununla birlikte daha sık 'çare arayan' konuma gelmesine neden olur. Tam da bu sebeple kadın hasta başvurusu, gerek acil servislerde gerek polikliniklerde erkeklere oranla daha fazladır.

Kadın, hayatının her evresinde, sadece kadın olduğu için bir takım sağlık sorunları yaşar. Bu yazıda kadın cinsel hastalıkları ve kadına özgü kanserleri kaleme almaya çalıştık.

VAJİNAL AKINTILAR

Kadınlar ergenlik, ilk genç kızlık döneminde ve iki adet arası bir hastalık nedeni olmadan da fizyolojik akıntı yaşayabilir.

Ya da mantar, bakteri kaynaklı vaya cinsel yolla bulaşan hastalık etmenleri ile de akıntılı vajinitler görülebilir. Korunmak için; cinsel yolla bulaşan hastalıklardan bariyer yöntemlerle korunmak, genital hijyene uymak, sıkı ve dar olmayan giysiler giyerek hijyene katkı sağlamak, ihtiyaç halinde ilaç tedavisi için doktora başvurmak önerilir.

İNFERTİLİTE (KISIRLIK)

Toplum kadının doğurganlığı ile toplumsal etiketi arasındaki ince çizgiyi kaldırmış, 'doğurursan kadınsın' algısını yaratmaya çalışmaktadır. Dolayısıyla kadının başa çıkması gereken sorunlarından biri de infertilitedir. Tıpta ilerlemeler genital yollarda ya da üreme sağlığında sorun yaşayan kadınlar için umut olurken, bu meşakkatli süreç de kadının omuzlarına ağır yükler getirir. Hormon tedavileri, umut kırıklıkları, yalancı vaatler, toplumsal etiket (Kısır!), ekonomik zorluklar, sağlık hizmetine ulaşım sorunları bu yüklerden bazılarıdır.

DİSMENORE (ADET DÜZENSİZLİKLERİ)

Üreme çağındaki sağlıklı her kadın her ay düzenli adet görür. Düzenli bir adet mekanizmasında beyinden salgılanan hormonlar yumurtalıkları uyarır ve yumurta hücresi büyümeye başlar. Büyüyen yumurta hücresi östrojen ve progesteron üretir. Bu hormonların etkisi ile rahim içerisindeki doku gebeliğe hazırlanmak üzere kalınlaşmaya başlar. Kadın hamile kalmadığı her ay bu dokuyu yaklaşık 60-80 ml kan ile birlikte atar.

Bu mekanizma çeşitli nedenlere bağlı olarak bozulabilir. Kişiye göre daha çok ya da daha az kanama görülebilir. Kadının yaşına ve fizyolojisine göre de bu düzensizlikler hormonal nedenlerle ya da polip, miyom, endometriosis, rahim kanseri gibi patolojik oluşumlar nedeniyle de karşımıza çıkabilir. Cerrahi müdahale, hormon düzenleme gibi tedaviler uygulanabilir.

CİNSEL İŞLEV BOZUKLUĞU

Yaşamda çok önemli yer alan ancak ciddiye alınmayan cinsellik, bir dürtüdür ve her dürtü gibi karşılanmadığında çatışma ve kaygı yaratır. Bu çatışma ve kaygı hem psikolojik hem de bedensel olarak birçok rahatsızlığın sebebi olabilir. İlk gece korkusunun yarattığı travmanın ülkemiz kadınına bilançosu yüzde 40 ile en sık görülen cinsel işlev bozukluğu, 'vajinismus'tur. Kadının sadece kadın olduğu için ve bu topraklarda yaşadığı için yaşadığı sağlık sorunlarının başında gelir. Tedavisi güç, çiftler arası sorun yaşatan, kadının hayatını da kabusa çeviren bir durumdur.

PELVİK AĞRILAR

Sık genital enfeksiyonlar, üriner sistem enfeksiyonları, miyom, endometriosis, sık ve zor doğumlar sonrası deformasyon, anatomik olarak kalın barsak makat komşuluğunun olması nedeniyle yaşanan sorunlar kadınları etkileyen durumlardır. Şikayetler henüz başladığında doktora gitmek, istenmeyen gebelikleri oluşmadan önlemek, sık aralıklı doğumdan kaçınmak ve enfeksiyonlarla mücadele etmek koruyucu önlemler olabilir.

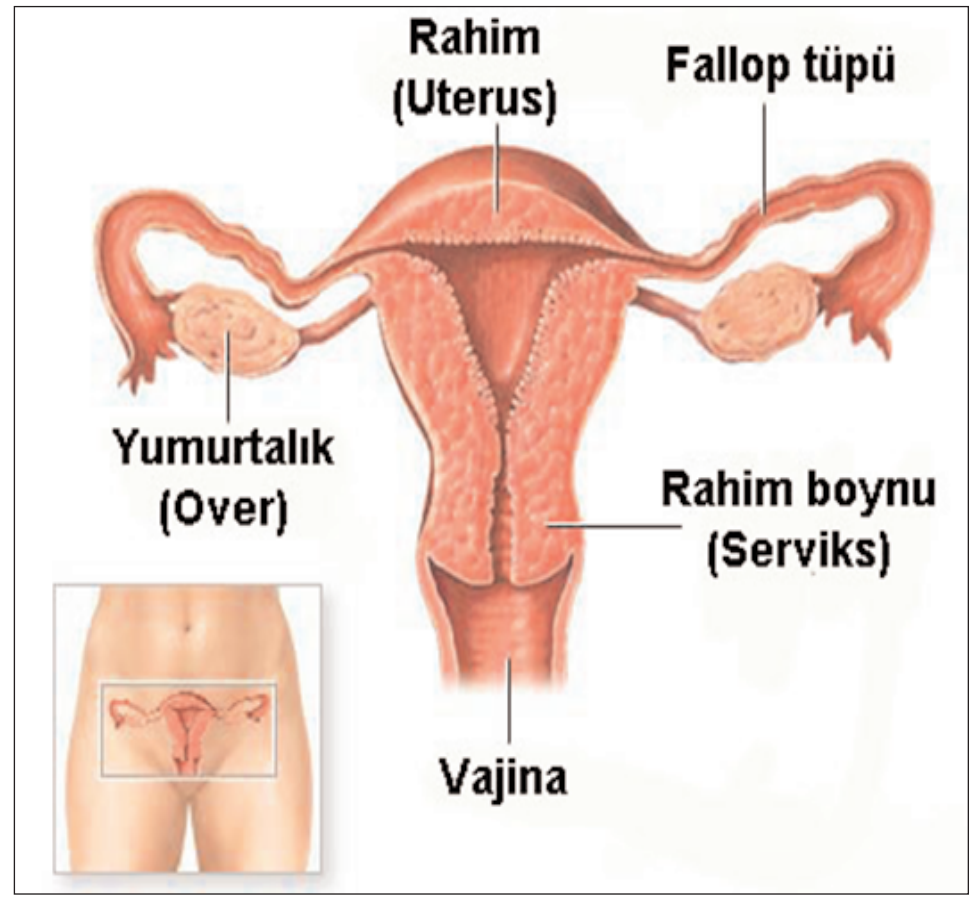

KADINA ÖZGÜ KANSERLER

ÜLKEMİZDE kadınlarda en sık görülen kanserler sırasıyla; meme, tiroid ve kolo-rektal kanserlerdir. Cinsiyete özgü kadın kanserlerini ise endometrium (rahim), over (yumurtalık) ve rahim ağzı olarak sıralayabiliriz.

Endometrium Kanseri (Rahim Kanseri): Genellikle menopozdan sonra görülür (55-58 yaş), ancak erken yaşta da karşımıza çıkabilir. En önemli bulgu menopoz sonrası kanamalar veya adet düzensizlikleridir.

Menopoz öncesi düzenli jinekolojik muayene önemlidir. Hastalığın risk faktörleri; hiç doğum yapmama, ileri yaşta adet görme (Türkiye'de kadınlarda adetten kesilme yaşı 47'dir), doktor kontrolü dışında hormon tedavisi almak, yumurtalıklarda hormon salgılayan tümör bulunması, ailede meme, yumurtalık ve rahim kanseri vakası olmasıdır.

Serviks Kanseri (Rahim Ağzı Kanseri): En önemli bulgu ilişki sonrası olan, özellikle ağrısız kanamalar, düzensiz kanama ve tedaviye rağmen geçmeyen akıntılardır. Smear denilen teknikle alınan rahim ağzı örneklerinde, HPV virüsün rahim ağzında yaptığı lezyonları tespit etmeye yarayan basit bir inceleme ile erkenden tespit edilebilir.

Sağlık Bakanlığı'na bağlı aile sağlığı merkezlerinde 30 yaş üzeri kadınlarda tarama 5 yılda bir yapılmaktadır. Özellikle risk gruplarında; sık cinsel eş değiştirenlerde, korunmasız riskli cinsel ilişki yaşayanlarda ve seks işçilerinde daha erken tarama başlatılabilir.

Korunmak için aşısı mevcuttur. 13-14 yaş kız çocuklarına, cinsel aktif yaşa gelmeden önce uygulanması rahim ağzı kanserinden koruyucudur.

Meme Kanseri: Her kadına düzenli olarak kendi kendine meme muayenesi önerilmektedir. Anne, abla, teyze, hala ya da kendisinde rahim kanseri hikayesi mevcut ise erken tarama (KKMM ve USG/MRG, genetik tarama) ile takip edilmelidir. 40 yaş üzeri kadınlarda mammografi önerilen bir tarama yöntemidir. Sağlık Bakanlığı'na bağlı kanser tarama merkezlerinde ve toplum sağlığı merkezlerinde ücretsiz taramalar sürdürülmektedir.

Over Kanseri (Yumurtalık Kanseri): Yumurtalık (over) kanserinde erken tanı koydurucu özellikli bir şikâyet yoktur. Hastalar karın ağrısı, karın şişliği, kabızlık gibi daha çok mide barsak hastalıkları diye yorumlanabilecek şikâyetlerle başvurduğu için tanı genellikle ileri evrelerde konmaktadır.

Erken tanı için düzenli jinekolojik muayene esastır.

BİR KİTAP: BÖĞÜRTLEN KIŞI

Temizlik işçisi Vera'nın kahreden arayışı

Dilan DEMİR
Beylikdüzü / İstanbul

Böğürtlen Kışı; evladını arayan bir annenin acı hikayesini anlatan bir kitap. Yazar Sarah Jio'nun Arkadya Yayınları'ndan çıkan kirabını okurken, talihsiz bir aşka kapılan Vera'nın yoksulluğuna nasıl yenik düşeceğini, hayatının her evresinde çaresizliği iliklerine kadar yaşayan bir annenin evladı için neler yapabileceğine tanık olacaksınız. Her sayfasında elleriniz yüreklerinizde Vera ve oğlu Daniel için mutlu bir son umut edeceksiniz. Tıpkı kitabın arka kapağında yazdığı gibi "Bu öyküyü yüreklerinizden kolay kolay silip atamayacaksınız."

Vera, bir otelde temizlik işçisi olarak çalışmaktadır. Kimsesi olmadığı için 3 yaşındaki oğlunu evde yalnız bırakarak işe gider. İşini kaybetmemek için tüm gücüyle çalışırken düşüncesi bir an evvel eve, yalnız olan oğluna dönmektir. Oğluna sarılıp şarkılar söylemeyi, belki bir dilim pasta götürebilecek olmanın umuduyla Daniel'in yüzünde açacak olan mutluluk çiçeklerini düşünür.

Ancak hayat çok acımasızdır. Daniel, mayıs ayında gerçekleşen bir kar fırtınası gününde ortadan kaybolur. Artık Vera'yı büyük bir adaletsizlik ve bitmek bilmeyen çaresiz günler bekler. Son nefesine dek "Daniel" diyecek olan Vera'nın ve oğlunun acı hikayesi uzun yıllar üstü kapatılarak gizlenecektir. Ta ki 80 yıl sonra yine bir mayıs ayında tekrar eden bir kar fırtınası yaşanana kadar.

Gazeteci Claire, kar fırtınası ile ilgili bir makale yazmak üzere araştırma yaparken 80 yıl önce küçük bir çocuğun kaybolduğu bilgilerine rastlar. Bu olayın izini süren Claire, Vera ile küçük Daniel'in üstü kapatılmış hikayesini aydınlatmak için çabalarken Daniel'e ne kadar yakın olduğunu bilmemektedir.

Bir solukta okuyacağınız Böğürtlen Kışı kitabını bitirdikten sonra kahve soslu jambonlu sandviç yapıp yemeyi ve Victor Young/Stardust şarkısını dinlemeyi unutmayın. İyi okumalar...

Köpük tabaklardan okey taşları

Emine KARAKURT
Antalya

Çalıştığım zamanlarda KESK üyesi, şimdi ise emekli ve Emek Partisi üyesi bir kadınım. Bunun yanı sıra kızı çalıştığı için 1.5 yaşındaki torununa bakan bir anneanneyim. Eğitim Sen Tiyatro Grubu ve Ekmek ve Gül Tiyatro Atölyesi oyuncularından biriyim. Hayatım boyunca haksızlığa boyun eğmedim, hep mücadele ettim. Çocuklarım için, kendim için hep daha yaşanılabilir bir ülke inancına sahiptim. Şimdi de torunuma güzel bir gelecek bırakmak istiyorum.

1995 yılında eşim politik nedenlerden dolayı cezaevine girdi. O yıllarda henüz küçük olan iki kız çocuğumu cezaevi kapılarında büyüttüm. Geçen hafta bir sabah kapı çaldı. Yorgun olduğum için kalkamadım, kapıyı eşim açtı. Daha sonra yanıma geldi ve polislerin beni sorduğunu söyledi. Hızlıca kalktım; dört erkek, bir de kadın sivil polis kapıdalardı. Arama izinlerini gösterdikten sonra salona girdiler. Cep telefonlarımızı ve bilgisayarları istediler.

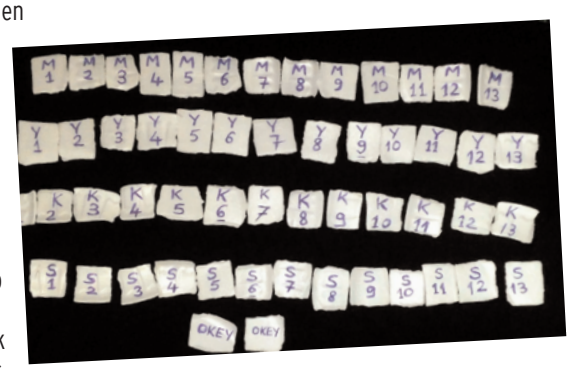

Bu sırada odasında yatmakta olan büyük kızım garip bir şeyler olduğunu hissetmiş, hemen yakın bir arkadaşımızı arayarak durumu izah etmiş. Polis "Evde silah var mı?" diye sorduğunda eşim yüreğini gösterdi.

Kibarca her yeri aradılar. Kibarca diyorum çünkü eşim 1995 yılında evden alındığında, evin altını üstüne getirmişlerdi. Suç delili olarak aradıkları şeyin evde değil, sosyal medya hesaplarımda olduğunu öğrendim. Bir yandan 'İyi ki bugün evde yalnız değilim' diye düşündüm. Sabah kızım işine gittiğinde, torunum ve ben evde yalnız kalırız. Eşim aynı zamanda sendikacı olduğu için, çoğunlukla evde kalmıyor. Kızım Uzakdoğu'dan bir aylığına izne geldiği için torunum Can'ı ona bırakmıştım. Polisler aramayı bitirmiş, tutanağı tutmuşlardı ve sıra bana gelmişti. Üzerimi giyinip gelmemi istediler. Giyindim, eşim ve kızım ile vedalaştım. O anki hüznümü hissetmesin diye torunumu öpmek istemedim.

Karakola vardık, sağlık kontrolünden sonra nezarete indirildik, bir de baktım ki emekli öğretmen arkadaşım Nigar da burada. Gayet neşeli bir şekilde sabah sporumuzu yapıyoruz, şarkılarla, türkülerle, halaylarla zaman geçiriyoruz... Üçüncü gün bir gün önce gözünden ameliyat olan, arkadaşımız Songül'ü getirdiler. Diğer gözü çok görmeyen arkadaşımızın mikrop kapmaması için kendimizce önlem aldık. Kızım da sonradan bize yastık kılıfları, battaniye gönderdi. Kıyafetlerimizi kılıfların içine koyarak Songül'e yastık yaptık. İki gün sonra Songül sağlık durumundan dolayı ifadesi alınarak serbest bırakıldı.

"Yedinci gün çıkarız" diye düşünürken, avukatlarımız ek süre alındığını söyledi. Okuyacak bir şey olmayınca zaman da geçmiyor. Bize yemek verilen köpük tabaklardan okey taşları yaptık ve oynamaya başladık. Okey oynarken fark ettik ki bir sürü türkü biliyormuşuz.

Songül de ben de sosyal medya paylaşımlarımızdan dolayı buradaydık. Aynı gün 11 kişiyi daha almışlar.

Onuncu gün adliyeye sevk edildik. Koridordan geçerken kalabalık bir grup arkadaşımızı görmek güzeldi. Kimsenin yanımıza gelip bize dokunmasına izin vermediler. Kızımın izni bittiği için geri dönmesi içimi burkmuştu, fakat torunum heyecanla bana bakıyordu. Savcının odasına girdiğimde sosyal medya paylaşımlarımı sordu. "Bir kadın olarak savaştan endişeliyim, barış istiyorum. Bu kadar" dedim. Bana ait olmayan fotoğraflı bir paylaşımı gösterdiler, itiraz ettim. İfadelerimiz alındıktan sonra serbest kaldık. Koridora çıkınca "Hey özgürlük" diye bağırdım. Barışı savunmak, insanca yaşamı savunmak, taa yüreğimde hissederek savunmak...

Çorum'da kadınların bir 'gün'ü!

Ceylan GÖKKAYA
Çorum

On beş kişilik bir kadın grubu olarak 'gün' adı altında toplandık. Hoşbeş görüşmeler, gülüşmeler, şakalaşmalarla... Ev sahibimiz Meliha Hanım'ın hazırladığı birbirinden lezzetli ikramlar eşliğinde sohbetimiz ilerledi de ilerledi.

Hepimiz aynı topraklarda ayrı ayrı evlerde yaşanan hikâyelerin baş kahramanlarıydık. Hikâyelerimiz, ortamlarımız, yaşam koşullarımız farklıydı ama sıkıntılarımız, sorunlarımız, gelecekten beklentilerimiz, endişelerimiz, kaygılarımız aynıydı.

8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü'nü de hedefleyecek bir gündem oluşturduk. İlk sözü alan Meliha, "Mücadele etmeliyiz, çalışmalıyız, üretmeliyiz. Toplumun her alanında olmalı ve kendimizi ifade edebilmeliyiz. Düzene boyun eğmemeli ve haklarımızı bilmeliyiz" . Haklarından haberdar olmayan çok kadın var" diyerek, kadınların birlikte hareket etmesi gerektiğini belirtiyor.

SIRF ERKEK OLDUĞU İÇİN KÖYÜN DELİSİNE OY VERİRLER DE...

Zeynep ise çalışan bir kadın olarak yaşadığı sıkıntıları dile getiriyor: "Ev, iş, çocuklar, geçim sıkıntısı, gelecek kaygısı... Çevremden aldığım tepkiler beni çok yoruyor, yıpranıyorum, sağlığımdan oluyorum. Ama hayatımı sürdürmek, çocuklarımın eğitimini devam ettirmek için kimseye el açmamak, insanca yaşamak için çalışmalıyım."

Köyüne muhtar olmak istediğini, ancak eşinin ve çevresinin buna engel olduğunu söyleyen Asuman, "Köyün delisine sırf erkek olduğu için oy verirler de ben kadın olduğum için adaylığımı bile koyamam" diyor. Yeter de "evde, işte, içeride, dışarda, doğuda, batıda, köyde, şehirde... kadın olmanın her yerde zor olduğunu" ifade ediyor.

Ceylan'ın çağrısı ise barış. Ülkenin kötü yönetiminin tüm herkesin hayatını ve geleceğini tehdit ettiğini belirten Ceylan, şunları söylüyor: "Barış ve kardeşlik içinde yaşayabiliriz. Bu topraklar hepimize yeter. Binbir sıkıntı, yokluk, sefaletle büyüttüğümüz; ömrümüzü, hayatımızı adadığımız, ağzı süt kokan çocuklarımız ölüyor. Okulda, otobüste, sokakta başlarına ne geleceği belli değil. Artık bu korkularla yaşamak istemiyoruz..."

Lavanta tarlasında çocuk olmak

İstanbul'un en önemli sorunlarından biri trafik. Çalışanlar iş gidiş dönüşü otobüs, metrobüs, minibüslere binebilmek için neler yaşandığını iyi bilirler. Her sabah ben de yaşarım bu hengameyi. Araç tıka basa doludur ama işe yetişmek için insanlarla itişe kakışa binmeye çalışırsın. Bu durumlarda kimse kimseyi görmez. Binince de ayrı dert. İçeride türlü türlü insanlarla dip dibe, üst üste gidersin tüm yolu. Öksüren, burnu akan, ter ve daha bir sürü kokulara maruz kalırsın inene kadar.

Bir sabah gene böyle bir h[RTF bookmark start: _GoBack][RTF bookmark end: _GoBack]engamede burnuma beni çocukluğuma götüren bir koku geldi: Lavanta kokusu.

Benim çocukluğum Bulgaristan'ın asırlık çam ve meşe ağaçları olan ormanın eteklerinde kurulu bir köyde geçti. Köyümüzde bir kütüphanemiz, bir bakkalımız, sinema ve tiyatro sahnemiz bile vardı. Evimiz konum olarak köyün, ormana ve tarlalara gidiş yolunun üzerindeydi. Bahçemizin bittiği yerde gözünüzün göremediği büyüklükte lavanta tarlaları vardı. Penceremden bakınca gökyüzünün mavisiyle birleşen mor şeritler halinde uzanan sıra sıra lavantaları görürdüm. Yaz tatiline denk gelirdi çiçek açmaları. 60 santime kadar uzanan yüksekliğinde bir çalı öbeği, yaprakların arasından uzanan sap sap mor çiçekler. Öğleye doğru bal arıları üşüşür tarlaya. Arkadaşlarımızla lavanta sıralarına dalar, öbeklerin üzerinden engelli koşu misali düşe kalka yarış yapardık. Ellerimiz, kollarımız çizikler içinde olurdu ama aldırmazdık. Çünkü düştüğümüz yerler mis gibi lavanta kokuyordu ve huzur veriyordu bize. (Sonradan öğrendiğime göre lavantanın sakinleştirici özeliği varmış.)

En çok hoşumuza giden de bizi eve çağırdıklarında, gitmek istemiyorsak, tehlike geçene kadar lavanta sıralarının arasına yatıp saklanmaktı. Gizli sığınak gibi gelirdi bize.

Hasat zamanı da ayrı bir güzeldi. Tarım işçileri gelip lavantaları biçerler, çuvallara doldururlardı. Kamyonlar gelip çuvalları alana kadar onları boş bir alana dizerlerdi. Biz çocuklara başka bir oyun alanı olurdu. Lavanta kokulu çuvalları ya sığınak ya da atlama rampası yapardık. Ben en tepeden, yere minder gibi dizdiğimiz çuvalların üzerine atlamayı severdim. Hava karardıktan sonra, ev ahalisinden biri "Hadi! Artık yeter" diyene kadar eve girmezdik. "Lütfen beş dakika daha"lardan sonra nihayet eve girince üstümüz toz pas içinde olmasına rağmen, mis gibi lavanta kokardık. Ben böyle bir çocukluk yaşadığım için kendimi şanslı hissediyorum.

Sanırım o günlerin güzel ve masum hatıraları ruhuma işlediği için bir tarafım hala çocuk kaldı. Bugünün metropol çocukları için çok üzülüyorum. Hayatlarını sınavlara adamışlar, yaşamları sanal dünya olmuş. Vurdulu kırdılı oyunlar, mafya dizilerine hayranlık, uçuk yaşantılara özenti...

Mark Twain'ın dediği gibi "Hayat öyle kısa ki; tartışmalara, özür dilemelere, kıskançlıklara, hesap sormalara zaman yok. Sadece sevmek için bir an var."

Mergül Çobanoğlu
Sultangazi / İSTANBUL

Tüm renklerimizle 8 Mart'tayız

Viyan Kadın Korosu olarak 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü'nde bir etkinlik düzenlemek için bir araya geldik. Bunun için her bir kadın arkadaşımız büyük bir özveri ile kendi mahallesinde çalışma yürüttü. Her bir kadın arkadaşımız işin parçası olmak için bir görev üstlendi. Kimi biletlerin basımı ile uğraşırken kimisi de etkinliğin yapılacağı yer için gerekli görüşmelerde bulundu. Kimi arkadaşlarımız ise biz kadınlara ait toplumsal sorunların yazıldığı pankart ve önlükleri hazırladı. Her bir kadın sesiyle, yazdığı skeçle, seslendireceği türkü ve şiirle etkinliğimizin hazırlığında yer aldı.

Dünyada ve Türkiye'de kadına yönelik taciz, tecavüz ve şiddetin, sömürünün gün geçtikçe arttığı, neredeyse günde üç kadının ölüm haberini aldığımız, çocuk gelinlerin meşrulaştırıldığı, ekonomik dayatmanın daha çok kadınlar üzerinde etkisinin görüldüğü bir toplumda yaşayan biz kadınlar olarak; çocuklarımıza açlığın, sefaletin olmadığı korkuyla yaşamın sürmediği, kendilerini özgürce ifade edebilen bireyler olarak yetiştirmek için barış ve huzur dolu bir dünya istiyoruz. Bir de gül...

Viyan Kadın Korosu'ndan bir grup kadın
Çiğli / İZMİR

Adaletin ve özgürlüğün olmadığı bir dünyada susmayalım

Silahların susmadığı Afrin Harekatı'nda bir ayı acılar içinde seyirci kalarak geride bıraktık. Bu bir ay içerisinde her gün ölüm haberleri aldık. Anaların yürekleri yandı. Gencecik yaşta şehit düşen askerlere ağladık. Kadınlara, masum çocuklara, gencecik bedenlere ağladık. Savaşın dini, dili, ırkı, rengi olmaz. Savaş, gariban masum halkların yok olmasıdır. İktidarın çıkarları uğruna masum insanlar katledilmesidir. Adaletin ve özgürlüğün olmadığı bir dünyada susmayalım. Zaman, birlik beraberlik zamanı. Fidanlar kırılmasın, güllerimiz solmasın, analar ağlamasın. Sevgi ortak dilimiz, dünya bizim ülkemiz. Saygılarımızla...

Depo işçileri
Esenyurt / İSTANBUL

Savaş çıkartanların ömrü mavi kelebekler kadar olsun

Ekmek ve Gül dergisinin şubat ayı sayısındaki sunu yazısını okurken bir an kendimi oradayım gibi hissettim, korkunçtu. Savaş bu yüzden beni çok korkutur. Şiddet içerikli hiç bir şey izlemem, izleyemem. Kan çiçekleri... Mavi kelebeklerin sadece kan kokan bir toprakta büyüyen çiçeklerden beslenmesi ne acı. Günümüzdeki kanla beslenen silah ticareti yapan insan görünümlü katilleri, savaş severleri tıpkı mavi kelebeklere benzettim. Ne acıdır ki bugün günümüzde siyaset yapan mavi kelebekler var; dilerim onların ömrü kelebekler gibi kısa olsun. Savaş deyince ölüm gelir insanın aklına. Çocuklar, kadınlar en çok zarar görendir. Büyüklerimiz anlatırdı; kıtlıklar, hastalıklar, yokluk, eşleri ölen kadınlar, babasız kalan çocuklar...

Birkaç saniye hayalini kurun, bir savaşın içindesiniz. Korkunç bir çığlık, silah ve bomba sesleri, insanlar ölüyor yanı başınızda. Biri belki en yakınınız, sevdiğiniz. Ne hissedersiniz? Hala savaş olsun mu? Ölen kendisi ya da yakını olmayınca çok kolay savaş çığırtkanlığı yaparlar. Savaş "ölüm" demek. Sen ya da başkası, hiç fark etmez. İnsan ölüyor, insanlık ölüyor. Ama sana "öl ya da öldür" diyenlere hiçbir şey olmuyor; çünkü sen kurban olarak seçildin. Savaşa "hayır" de ki insanlık ölmesin. Çünkü, yaşam hakkı kutsaldır.

Ve 8 Mart... En çok o zaman kadınlar hatırlanır. Sokaklar o gün kadınlarındır. Televizyonlar, gazeteler, dergiler, siyasetçiler bile o gün kadınları çok düşünürler, "Bu günü nasıl kazasız belasız, sorunsuz atlatırız" diye. O gün 8 Mart'tır evet ama ertesi gün kadın cinayetleri, çocuk tecavüzleri, dayak, şiddet, devam eder. Bir güne sığdırılan 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar günü, bir günlük "özgürlük" diyelim en azından. Ama yine de biz kadınlar hiçbir zaman umudumuzu yitirmeden alanlarda olmalıyız, bütün bunlara inat!

Sevim / Dokuma İşçisi
BURSA

Gerçekleşmiş Bir Düş Kuran Kadın

Aleksandra Kollontay

Elin MOLİNOĞLU

Kadınlar ve onların kaderiyle yaşamım boyunca ilgilendim. Beni sosyalizme getiren onların kaderiydi. Sovyet ülkesine gerçekleşmiş bir düş olarak çok değer veriyorum. Bu, düşlerimin devletinin kusursuz olmasını ve orada insanların, kaygısız ve mutlu yaşamalarını istiyorum.
(Kollontay, 1950)

Şura Domontoviç, Ukrayna kökenli aristokrat bir baba ve Finlandiya kökenli köylü bir annenin kızı olarak dünyaya geldi. 31 Mart 1972'de. Çocukluğundan ergenliğine kadar kadınların iç dünyasına, savaşın sebep olduğu yoksulluğa, sınıf farklılığının göstergesi olan eşitsizliğe ve adaletsizliğe dair fikirlerinin oluşması için ev ahalisinin yaşantısına bakması yetiyordu. Evdeki hizmetçiler çok yataklı odalarda kalıyor, aile üyelerinden farklı yemekler yiyor, ayakkabısız geziyor ve sürekli birkaç yıl önce kalkan kölelikle o günkü durumlarını kıyaslıyorlardı. 1877-78 Osmanlı-Rus Savaşı'nın hemen sonrasında babasının görevi için gittikleri Bulgaristan'da eskiyen çoraplarının dağıtıldığı diğer çocuklarda savaşın bıraktığı derin izleri görüyordu. Çarlık monarşisine karşı anayasal bir düzenin savunulduğu sohbetlere, bir düzenin yıkılıp yerine daha iyisinin getirilmesi düşüncesine aşina bir çocuktu. Belki de bu yüzden 20 yaşında tanıştığı Komünist Parti Manifestosu ona hiç yabancı gelmedi. Çocukken mutsuzluk kaynağı olarak gördüğü ne varsa, hepsini ortadan kaldırabilecek bir düşünce ve eylem kılavuzu! Düş artık sadece düş değil, gerçekleşebilir bir düştü. 1917'de Ekim Devrimi'yle olan da buydu; gerçekleşmiş bir düş!

YASAL EŞİTLİK YETMEZ, GERÇEK EŞİTLİĞİ BULMA ARAYIŞI…

Rusça'nın yanı sıra daha çocukluğundan itibaren İngilizce, Almanca, Fransızca, Fince konuşan, bu sayede pek çok düşünce akımını okuyup değerlendirme fırsatı bulan Aleksandra'nın, Marksizmi benimsedikten sonra örgütlenmesi şaşırtıcı değil elbette. Ancak Rusya Sosyal Demokrat İşçi Partisi'ne (RSDİP) katılması, kendisinin de dediği gibi, ta en başından beri, kadınların ezilen cinsiyet olmasıyla da yakından ilgiliydi.

Çarlığa karşı 1905 Devrimi'nin yarattığı uyanış hali kadınlar açısından da geçerliydi. 20. yüzyılın başında birçok ülkede olduğu gibi, siyasal programı kadınların vatandaşlık, eğitim ve oy hakları ile sınırlı bir hareket Rusya'da da gelişmişti. Rus Sosyal Demokratları ve Sosyal-Devrimciler de burjuva kadın hak savunucuları ile ilişkiler konusunda net bir fikir birliğine varamıyordu. Sonunda Bolşeviklerin de 'sosyalist' grup olarak yer aldığı "Eşitlik İçin Birlik" adlı bir platformun kurulduğu bir dizi toplantının sonunda örgütlenen Petrograd yürüyüşünde Kollontay, burjuva feminizmiyle işbirliğini reddetti.

Rusya'yı terk etmek zorunda kaldığı 1908 yılına kadar kadın işçiler arasında sosyalist çalışmanın yürütülmesine yöneldi.

İŞÇİ KADINLAR ARASINDA

Kollontay burjuva feminizmiyle arasına mesafe koymakla yetinmedi, özellikle genç ve işçi kadınlar arasındaki etkisini kırmak ve sosyalizm fikrinin örgütlenmesi için çalıştı. Bu ideolojik netlik aynı zamanda Parti'nin kadın kitleleri içerisinde özel bir çalışma yürütmesi gerektiği fikrini doğurdu.

1907'de II. Enternasyonal Kongresi toplantısına ve ilki gerçekleşen Uluslararası Sosyalist Kadınlar Konferansı'na katıldı ve Clara Zetkin'le konuşmaları sonucunda Parti'nin kadınlar arasındaki çalışmasına ilişkin daha net fikirlerle Rusya'ya döndü. 1906'dan 1908 yılına kadar kadın işçiler arasında, büro, dernek, kulüp vb birçok örgütlenme biçimi üzerinde düşündü, denedi. Bu çabalarının birçoğunda henüz aynı ideolojik netliğe sahip olmayan partili erkeklerin direnciyle karşılaştı. Ne ironiktir ki, "Kadın Kurtuluş Hareketinde Feminist Kadınların ve Proleter Kadınların Rolü" semineri verdiği bir dönemde "feminist sapma" ile suçlandı.

O dönem çarlık ve demokrasi konulu rejim tartışmalarına dahil olan burjuva feministler tüm sınıflardan kadınların ortaklaşmasını hedefleyen bir kongre çağrısı yaptı. Kollontay, 1908'in sonunda gerçekleşen I. Bütün Rusya Kadınlar Kongresi'ne kadın işçilerin kendi programları ve kararlarıyla kongreye katılmalarının son derece eğitici olacağını öngörüyordu. İşçi kadınların da desteğiyle bağımsız bir çalışma yürüttü ve kongreye giderken bunun kadınlar üzerindeki etkisini gören Bolşevik Petersburg Komitesinin desteğini kazandı. 700 delegeye karşı 45 delege olarak katılan Kadın İşiler Grubu, kırmızı karanfillerle girdikleri kongre salonunu "sınıfa bağlı olmayan bir merkezde olmayı reddederek" terk etti.

Bu sırada Kollontay, Vershbolova istasyonunda, ayrılmak zorunda kaldığı Rusya'ya ne zaman ve hangi koşullar altında döneceğini düşünüyordu. Rusya'ya devrim çanları çalarken iktidarı ele geçirmek üzere dönecekti.

SÜRGÜN YILLARI VE İLK 8 MART!

1908'den 1917'ye kadar Almanya, İngiltere, Fransa, İsveç, Norveç, Danimarka, İsviçre, Belçika ve ABD'de işçi sınıfı örgütlerinin ve partilerinin çağrıları üzerine özellikle kadın sorununa dair eğitimler verdi, broşürler ve kitaplar yazdı. "Kadın Sorununun Sosyal Temelleri", "Yeni Kadınlar", "Toplum ve Analık" bu dönemki eserlerinden sadece birkaçı.

1910 Ağustosunda toplanan II. Uluslararası Sosyalist Kadınlar Konferansı'na 17 ülkeden katılan 100 delegeden biriydi. Konferansta 'Ana ve Çocuğun Korunması' başlıklı bir rapor sunan Kollontay, uluslararası sekretaryaya seçildi. Birkaç gün sonra gerçekleşen II. Enternasyonal'in 8. Kongresi'nde Clara Zetkin'in 8 Mart'ın Dünya Kadınlar Günü olarak ilan edilmesi önerisini destekledi.

Uluslararası kutlanan ilk Dünya Emekçi Kadınlar Günü konuşmasını 19 Mart 1911'de Frankfurt/Main'da yaptı. Bu ilk Dünya Emekçi Kadınlar Gününde, ülkesinden uzakta, işçi kadınların oy hakkı üzerine konuşmuştu. Bundan 6 yıl sonra Rusya'ya Çarlık otokrasisini, gerici burjuvaziyi yenilgiye uğratacak Ekim Devrimi'nde aktif rol oynamak üzere geri döndü. İç savaşla geçen yılların sonunda, 1920 8 Martı'nda ise dünya kadınlarına şöyle sesleniyordu:

"Sadece kapitalizmin yıkılıp Sovyet iktidarının kurulması, kapitalist ülkelerdeki emekçi kadının hayatını zorlaştıran acı, aşağılanma ve eşitsizlik dolu dünyadan kurtarabilir. Emekçi Kadınlar Günü oy hakkı mücadelesi için bir gün olmaktan çıkmış, kadınların tam ve mutlak özgürleşmesi için uluslararası bir mücadele gününe dönüşmüştür. Bu da Sovyetlerin zaferi için, komünizm için mücadele demektir!"